

Sprawozdanie opisowe Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A.

za okres 6-ciu miesięcy zakończonych
30 czerwca 2019 r.

SPIS TREŚCI

I. BANK MILLENNIUM I UWARUNKOWANIA RYNKOWE	3
I.1. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GRUPY BANKU MILLENNIUM.....	3
I.2. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA FINANSOWE I BIZNESOWE GRUPY	6
I.3. NAJWAŻNIEJSZE NAGRODY I OSIĄGNIĘCIA W 1 PÓŁROCZU 2019 ROKU	7
I.4. INFORMACJA O AKCJACH I RATINGI	10
I.5. SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA	11
I.6. GŁÓWNE CZYNNIKI MOGĄCE MIEĆ WPŁYW NA PRZYSZŁĄ SYTUACJĘ BANKU	12
II. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY BANKU MILLENNIUM	13
II.1. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT GRUPY	13
II.2. BILANS	15
III. OPIS DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ	20
III.1. BANK MILLENNIUM „GWIAZDĄ RELACJI Z KLIENTEM”	20
III.2. BANKOWOŚĆ DETALICZNA - BANK MILLENNIUM.....	20
III.3 BANKOWOŚĆ DETALICZNA - EURO BANK	22
III.4 APLIKACJA SMART-SHOPPINGOWA GOODIE	22
III.5. BANKOWOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW	23
IV. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	25
IV.1. ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	25
IV.2. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	28
IV.3. RYZYKO KREDYTOWE	31
IV.4. POZOSTAŁE RODZAJE RYZYKA	33
V. WAŻNE WYDARZENIA W OBSZARZE ŁADU KORPORACYJNEGO I ODPOWIEDZIALNEGO BIZNESU	37
V.1. WALNE ZGROMADZENIE BANKU MILLENNIUM	37
V.2. ODPOWIEDZIALNY BIZNES I DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ SPOŁECZEŃSTWA.....	37
VI. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU	40
VI.1. PREZENTACJA SYTUACJI MAJĄTKOWEJ I FINANSOWEJ GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM	40
VI.2. WYBÓR PODMIOTU UPRAWNIENEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	40

Następujące informacje zostały przedstawione w finansowym Raporcie Grupy Kapitałowej za pierwsze półrocze 2019:

- 1) Zestawienie stanu posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące Bank (rozdział 7.4)
- 2) Wskazanie istotnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności Banku (rozdział 9)
- 3) Opis transakcji z podmiotami powiązanymi (rozdział 7.1-2)

I. BANK MILLENNIUM I UWARUNKOWANIA RYNKOWE

I.1. Krótka charakterystyka Grupy Banku Millennium

Bank Millennium powstał w 1989 roku jako jeden z pierwszych polskich banków komercyjnych. Obecnie jest jednym z 7 największych pod względem aktywów w Polsce banków komercyjnych kierującym swoje usługi do wszystkich segmentów rynku poprzez sieć oddziałów, sieci indywidualnych doradców oraz bankowość elektroniczną i mobilną.

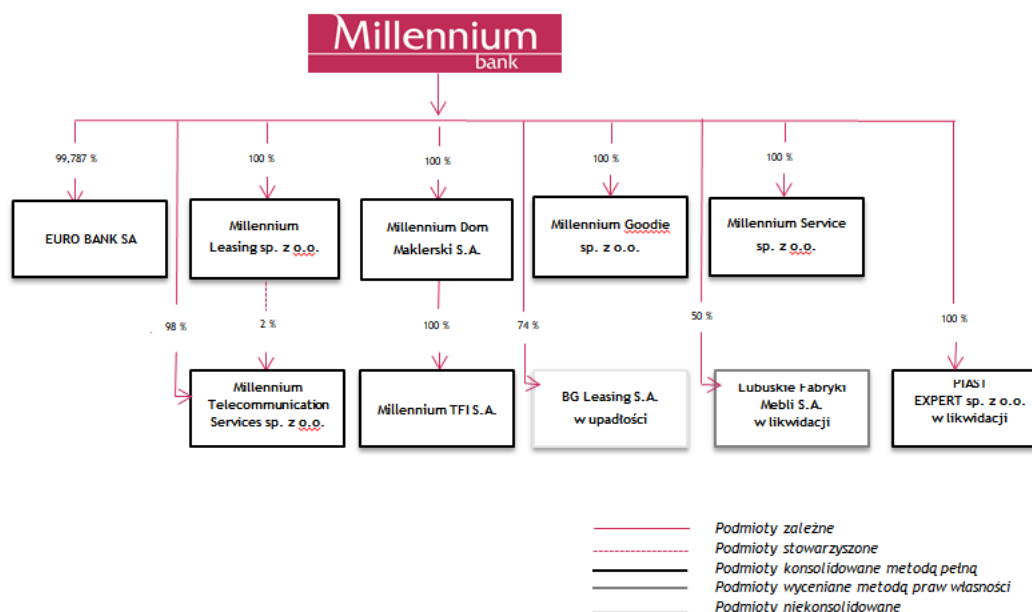
Od początku swojej działalności wyznacza trendy w polskiej bankowości, na przykład był pierwszym bankiem notowanym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie oraz wydawcą pierwszej na polskim rynku karty płatniczej. Bank spełnia najwyższe standardy ładu korporacyjnego, realizuje programy społeczne wspierające rozwój kultury oraz edukację młodzieży.

Bank Millennium jest liderem rynku w obszarze innowacji rozumianych jako nowości technologiczne i udogodnienia procesowe. Innowacyjność w Banku Millennium jest częścią jego strategii biznesowej.

W dniu 5 listopada 2018 r. Bank ogłosił umowę w sprawie transakcji zakupu 99,8% akcji banku Euro Bank S.A. Według stanu na koniec maja 2019 roku Euro Bank S.A. posiadał sumę bilansową o wartości 14,5 mld zł, kredyty o wartości 12,3 mld zł i depozyty wynoszące 8,0 mld zł. 28 grudnia 2018 roku Bank otrzymał zgodę UOKiK, a w dniu 28 maja 2019 roku również brak sprzeciwu KNF na przejęcie Euro Banku. Zamknięcie transakcji nastąpiło w dniu 31 maja 2019 r. i z tą datą Euro Bank S.A. stał się częścią Grupy Banku Millennium.

Bank Millennium jako podmiot dominujący wraz ze swoimi spółkami zależnymi, tworzy Grupę Banku Millennium - jedną z najbardziej nowoczesnych i najbardziej kompleksowo rozwijających się grup finansowych w Polsce.

Ogólna struktura Grupy na dzień 30.06.2019 r.:

Najważniejszymi spółkami w działalności biznesowej Grupy są: Euro Bank S.A., Millennium Leasing (działalność leasingowa), Millennium Dom Maklerski (działalność brokerska) i Millennium TFI (fundusze inwestycyjne). Od roku 2016 roku Millennium Goodie Spółka z o.o. prowadzi wraz z Bankiem innowacyjną, opartą na zaawansowanej technologii platformę smartshoppingową. Oferta wyżej wymienionych spółek stanowi uzupełnienie usług i produktów oferowanych przez Bank Millennium.

W dniu 6 czerwca br. Zarządy Banku Millennium i Euro Banku uzgodniły i podpisały plan połączenia banków, który po zatwierdzeniu przez Rady Nadzorcze obydwu banków został wysłany do sądu oraz KNF po akceptację. Fuzja prawna zaplanowana jest na październik 2019 r. a fuzja operacyjna na listopad 2019 r.

Podmiotem dominującym dla Banku Millennium jest Banco Comercial Portugues - wiodący bank portugalski notowany na giełdzie papierów wartościowych w Lizbonie.

W czerwcu 2018 roku Bank złożył w Komisji Nadzoru Finansowego wniosek o udzielenie zezwolenia na utworzenie banku hipotecznego o nazwie „Millennium Bank Hipoteczny” z siedzibą w Warszawie, którego jedynym akcjonariuszem będzie Bank Millennium. Nowy Bank ma zapewnić średnio i długoterminowe finansowanie poprzez emisję listów zastawnych, co wspierać będzie sprzedaż kredytów hipotecznych.

Model biznesowy

Bank Millennium prowadzi działalność w oparciu o model biznesowy bazujący na pięciu filarach:

1. KLIENTOCENTRYCZNOŚĆ

Jesteśmy najbardziej klientocentrycznym bankiem, który nieustannie się rozwija. Chcemy być najbardziej spersonalizowanym bankiem na skalę masową.

2. CYFROWOŚĆ I NOWE TECHNOLOGIE

Jesteśmy liderem bankowości cyfrowej, oferując połączenie szerokiego zakresu dotarcia i wysokiej jakości usług.

3. ZDOLNOŚĆ DO WZROSTU ORGANICZNEGO

Rośniemy najszybciej wśród banków w zakresie pozyskiwania klientów z główną relacją. Ponadto w strategii 2020 wprowadziliśmy nowe silniki wzrostu.

4. EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA

Mamy wiodący efektywny kosztowo model, zbudowany na najnowszej technologii i elastyczny pod kątem zmian i wzrostu skali Banku.

5. ELASTYCZNOŚĆ W REAGOWANIU NA ZMIANY

Bank Millennium posiada elastyczny model operacyjny, kulturę organizacyjną umożliwiającą szybkie reagowanie oraz kompetencje cyfrowe i analizy danych.

Fundamentem modelu biznesowego są wartości firmy: budowanie relacji opartych na zaufaniu, pasja do jakości i innowacyjności, rozwój pracowników i promowanie współpracy oraz ambicja, by zawsze mierzyć wyżej.

I.2. Główne osiągnięcia finansowe i biznesowe Grupy

Skonsolidowany zysk netto Grupy Banku Millennium, już z uwzględnieniem przejętego w maju Euro Banku, wyniósł w pierwszej połowie 2019 roku 334 mln PLN, 4% niżej niż zysk osiągnięty w pierwszej połowie 2018 roku. Głównymi czynnikami mającymi wpływ na wyniki Grupy w drugim kwartale 2019 roku oraz na skonsolidowane sprawozdania finansowe na dzień 30 czerwca 2019 roku były pierwsze skutki konsolidacji Euro Banku oraz wyniki za czerwiec.

Największą pozycją jednorazową były dodatkowe odpisy w wysokości 81 mln PLN (65 mln PLN w ujęciu netto) na portfel Euro Banku bez utraty wartości w wyniku zastosowania standardu IFRS9 z tytułu oczekiwanej straty kredytowej (ECL) w horyzoncie 12 miesięcy, dokonanego w dniu zamknięcia transakcji (Dzień 1). Po skorygowaniu o tę pozycję, jak również o nadzwyczajny zwrot podatku w wysokości 27 mln PLN za 1 kwartał oraz przyjęcie równego rozkładu na cały rok składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG), znormalizowany zysk netto wyniósłby 411 mln PLN w pierwszej połowie 2019 roku. Oznaczałoby to 12,1% wzrost w stosunku do analogicznego wyniku pro-forma za pierwszą połowę 2018 roku.

Bardzo dobry rozwój biznesu organicznego Banku Millennium w 2 kwartale 2019 roku umożliwił dynamiczną poprawę dochodowości i wolumenów, dodatkowo wzmocnioną konsolidacją Euro Banku. Przychody operacyjne ogółem Grupy wzrosły o 18% w ujęciu rocznym, co obejmuje 15,7% wzrost przychodów podstawowych. Koszty ogółem wzrosły w tym samym okresie o 19,6% w ujęciu rocznym, w znacznym stopniu w wyniku wyższej składki na BFG. Skorygowany o równy rozkład składki na fundusz restrukturyzacyjny BFG, wskaźnik koszty/dochody Grupy pozostawał na stabilnym poziomie 46% w pierwszej połowie 2019 roku. Znormalizowany wskaźnik ROE Grupy (skorygowany o dodatkowe odpisy Dnia 1, zwrot podatku oraz równy rozkład BFG) wzrósł do 9,7% w pierwszej połowie 2019 roku w porównaniu z 9,5% w pierwszej połowie 2018 roku.

Przejęcie Euro Banku dodatkowo podniosło skonsolidowane kredyty o 12,6 mld PLN a depozyty o 8,4 mld PLN, co zmniejszyło płynność i nadwyżkę kapitałową Grupy. Pomimo tego, wskaźnik kredyty/depozyty pozostaje na komfortowym poziomie 88% na koniec czerwca 2019 roku. Również wskaźniki kapitałowe zmniejszyły się po przejęciu, nadal są na względnie wysokich poziomach: łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) w wysokości 20,1% oraz wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) w wysokości 16,9%.

Najważniejsze dane finansowe i biznesowe za pierwsze półrocze 2019 roku to:

Dochodowość z uwzględnieniem wpływu Euro Banku

- Zysk netto za pierwszą połowę 2019 roku wyniósł 334 mln PLN z uwzględnieniem wpływu netto dodatkowych rezerw w wysokości 65 mln PLN na portfel Euro Banku.
- Znormalizowany zysk netto wyniósł 411 mln PLN i wzrósł o 12% w ujęciu rocznym
- Znormalizowany ROE wyniósł 9,7% a wskaźnik koszty/dochody: 46%

Przyspieszenie wzrostu przychodów podstawowych. Koszty pod wpływem Euro Banku oraz składki na BFG

- Wynik z tytułu odsetek wzrósł o 21,5% r/r; bez Eurobanku wzrósł o 14,7% r/r i 4,7% kw./kw.
- Wynik z tytułu prowizji niezmienny, ale wzrost był widoczny w ujęciu kwartalnym - o 5,1% (bez Euro Banku).
- Koszty operacyjne wzrosły o 19,6% r/r; po wyłączeniu wpływu Euro Banku i składek na BFG koszty wzrosły o 10,9% w ujęciu rocznym

Utrzymana wysoka jakość aktywów i płynność

- Wskaźnik kredytów z utratą wartości (koszyk 3) na poziomie 4,3% przy pokryciu rezerwami ogółem w wysokości 62% (koszyk 3 Euro Banku konsolidowany według wartości netto)
- Koszt ryzyka 52 pb (w ujęciu rocznym) z wyłączeniem zastosowania 12 mies. ECL na portfelu Euro Bank
- Wskaźnik kredyty/depozyty na niskim poziomie 88%

Wskaźniki kapitałowe pod wpływem transakcji przejęcia

- Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) Grupy na poziomie 20,1% oraz wskaźnik CET1 na poziomie 16,9% już z uwzględnieniem Euro Banku
- Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) Banku na poziomie 20,5% a wskaźnik CET1 na poziomie 16,9%

Bankowość detaliczna (organiczna)

- 1,9 miliona aktywnych klientów (+233 tys. w ujęciu rocznym) oraz 1.5 mln postępujących się kanałami cyfrowymi

- 1,1 miliarda PLN nowych pożyczek gotówkowych sprzedanych w 2 kwartale (+34% r/r) oraz 1 mld PLN kredytów hipotecznych (+20% r/r)
- 14,4% rocznego wzrostu depozytów (lub 33.1% z Euro Bankiem)

Bankowość korporacyjna

- Dalszy solidny wzrost kredytów dla przedsiębiorstw: +11,5% r/r
- Wolumen depozytów wzrósł o +16,1% r/r
- Wzrost sprzedaży leasingu i faktoringu około 7% r/r

Osiągnięcia cyfrowe

- 1,2 miliona pobrań aplikacji goodie

I.3. Najważniejsze nagrody i osiągnięcia w 1 półroczu 2019 roku

Bank Millennium najlepszym bankiem w Polsce według magazynu Global Finance

Bank został uznany za najlepszy bank w Polsce w 26. konkursie „Best Bank Awards”, organizowanym przez renomowany magazyn Global Finance. Pod uwagę brano wyniki osiągnięte przez poszczególne banki, innowacje produktowe oraz opinie analityków. Przeprowadzono również ankietę wśród czytelników Global Finance.

Bank Millennium Gwiazdą relacji z klientem

W konkursie Gwiazdy Bankowości 2019, organizowanym przez Dziennik Gazetę Prawną i PwC, Bank stanął na podium aż trzy razy. Zwyciężył w kategorii „Relacja z klientem” otrzymując tytuł „Gwiazda relacji z klientem” (ranking opierał się na opiniach klientów), zajął drugie miejsce w kategoriach „Innowacyjność” oraz „Wzrost”.

W badaniu „Indeks Relacji z Klientem” wzięło udział 12 tys. klientów różnych banków. Bank Millennium miał najwięcej wskazań mówiących, że jest dla klienta zaufanym partnerem finansowym oraz najwyższy odsetek ocen typu „dla mnie jest to bank idealny” i „jestem bardzo zadowolony”.

Trzy wyróżnienia w rankingu Złoty Bankier 2019

W tegorocznej edycji rankingu Złoty Bankier, Bank pojawił się trzykrotnie na podium. Zajął 1 miejsce w kategorii „Bank wrażliwy społecznie” za Finansowy Elementarz - program edukacji finansowej przedszkolaków. W kategorii głównej „Złoty Bank 2019”, oceniającej jakość obsługi we wszystkich kanałach kontaktu, zajął 2 pozycję. Po raz czwarty z rzędu został też uznany za jeden z najbezpieczniejszych banków w Polsce.

Gwiazda Jakości Obsługi 2019

Bank Millennium już po raz kolejny został uhonorowany prestiżowym tytułem Gwiazdy Jakości Obsługi. Nagroda jest przyznawana na podstawie głosów konsumentów w ramach Polskiego Programu Jakości Obsługi, zbieranych przez cały rok na stronie www.jakoscobslugi.pl oraz za pośrednictwem aplikacji na smartfony.

1miejsce w kategorii „Dostępność” oraz 2 miejsce w kategorii „Bank dla młodych” w Rankingu Banków Miesięcznika Finansowego Bank 2019

Ranking ma na celu wyróżnienie banków stawiających na efektywność, rozwój nowych technologii oraz innowacyjnych usług finansowych, poszukujących najlepszych rozwiązań w obszarach relacji z klientami i najlepiej przez klientów ocenianych. Nagradzana jest również aktywność w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu oraz otwartość na osoby z niepełnosprawnościami.

Bank Millennium z podwójnym tytułem Instytucja Roku

W tegorocznej edycji konkursu Bank otrzymał statuetkę i tytuł Instytucji Roku 2018 w kategoriach: „Najlepsza jakość obsługi w kanałach zdalnych - klient detaliczny” oraz „Najlepsza jakość obsługi w placówce - klient detaliczny”.

Zwycięzcy rankingu zostali wyłonieni na podstawie wyników czterech fal badania, zrealizowanych w 2018 roku przez ekspertów portalu MojeBankowanie.pl.

Chatbot Milla wyróżniony w konkursie Lider 2018

Bank został wyróżniony w konkursie technologicznym Gazety Bankowej Lider 2018 za chatbota Millę, pierwszego w Polsce bankowego chatbota realizującego transakcje. Milla jest automatycznym asystentem bankowym, z którym można rozmawiać w języku naturalnym. Rozmowa może być prowadzona w formie tekstowej lub głosowej.

Goodie wśród finalistów konkursu „The Heart Corporate Innovation Awards”

W drugiej edycji konkursu „The Heart Corporate Innovation Awards 2018”, promującego firmy otwarte na innowacje i efektywnie wdrażające nowe technologie, platforma zakupowa goodie znalazła się w gronie trzech finalistów w kategorii „New Digital Venture”.

Bank Millennium najlepszy w sektorze finansowym w budowaniu pozytywnych doświadczeń klientów

Bank Millennium został uznany za lidera Customer Experience w sektorze finansowym w zestawieniu TOP 100 Marek, opublikowanym w najnowszym raporcie KPMG w Polsce, które powstało na podstawie badania opinii konsumentów oceniających marki pod kątem oferowanych przez nie doświadczeń. Bank znalazł się również w pierwszej dziesiątce stu najlepiej ocenianych marek w Polsce.

Najbardziej transparentna firma wśród spółek z indeksu mWIG40

Bank został laureatem rankingu „Transparentna Spółka Roku 2018”. Zestawienie wyróżnia spółki komunikujące się z rynkiem w najbardziej przejrzysty i regularny sposób. Bank Millennium uzyskał najwyższą, maksymalną liczbę punktów wśród wszystkich spółek uczestniczących w rankingu.

Prognostyczny puchar „Parkietu” Solidny Pracodawca Roku 2018

2 miejsce dla zespołu makroekonomicznego Banku Millennium w rankingu miesięcznych prognoz finansowych i makroekonomicznych przygotowanym przez gazetę Parkiet.

Solidny Pracodawca Roku 2018

Bank Millennium ponownie otrzymał tytuł Solidnego Pracodawcy 2018 w kategorii ogólnopolskiej. Kapituła konkursu doceniła m.in. oferowane przez Bank stabilne warunki zatrudnienia, szeroki pakiet socjalny, inwestycję w rozwój kadry, projekt „Rodzice na TAK”, program nagród pracowniczych IMPAKT, działalność CSR: Kodeks Etyczny i wolontariat pracowniczy oraz warunki rozwoju dla studentów i absolwentów.

Bank Millennium w Top 10 Rankingu Odpowiedzialnych

Bank znalazł się w gronie Liderów Odpowiedzialnego Biznesu w Rankingu Odpowiedzialnych Firm 2019. Jest to zestawienie największych polskich firm ocenianych pod kątem jakości zarządzania społeczną odpowiedzialnością biznesu (CSR).

Srebrny Listek CSR

Już po raz piąty Bank otrzymał Srebrny Listek CSR tygodnika Polityka. Wyróżnienie trafia do firm, które w codziennej działalności wdrażają najwyższe standardy odpowiedzialności społecznej.

I.4. Informacja o akcjach i ratingi

W ciągu 12 miesięcy kończących się w czerwcu 2019 r. główny indeks WIG wzrósł o 7,6% a indeks bankowy WIG Banki o 9,5%. W tym samym czasie akcje Banku Millennium wzrosły o 16,7%, tj. dużo powyżej całego rynku i sektora bankowego. Od początku roku kurs akcji Banku Millennium wzrósł o 5,5% czyli porównywalnie z ewolucją indeksy WIG Banki (6,1%).

Średni dzienny obrót akcjami Banku Millennium był niższy o 29% w 1 połowie 2019 r. w porównaniu do 1 połowy 2018 r.

Wskaźniki rynkowe	28.06.2019(*)	28.12.2018(*)	Zmiana (%) w 1 poł. 2018	30.06.2018	Zmiana (%) w skali roku
Liczba akcji Banku (w tys.)	1 213 117	1 213 117	0,00%	1 213 117	0,00%
Obrót dzienny średni (tys.zł, narastająco)	5 542	8 157 (**)	-32,1%	7 851	-29,4%
Cena akcji Banku (zł)	9,36	8,87	5,5%	8,02	16,7%
Kapitalizacja rynku (mln zł)	11 355	10 760	5,5%	9 729	16,7%
WIG Banki	7 908	7 454	6,1%	7 219	9,5%
WIG30	2 328	2 277	2,2%	2 135	9,0%
WIG20	2 676	2 582	3,6%	2 465	8,5%
WIG - indeks główny	60 187	57 691	4,3%	55 954	7,6%

(*) ostatni dzień notowań w czerwcu oraz na koniec 2018 r.

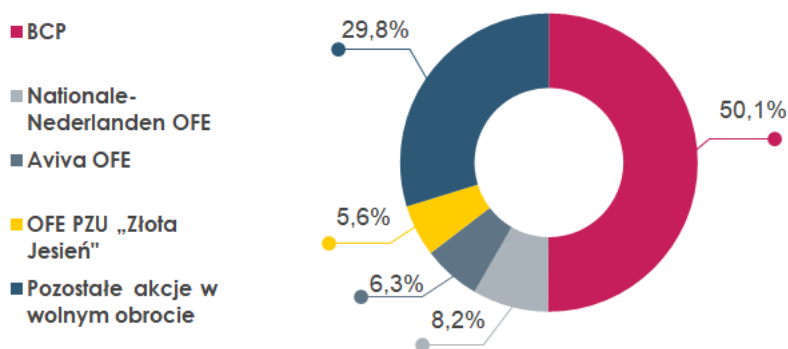
(**) obroty w 2 połowie 2018 roku

Bank Millennium był pierwszym polskim bankiem notowanym na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Aktualnie jest uczestnikiem Indeksu WIG, WIG Banki, WIG30, mWIG40, WIG Poland i Respect Index. W 2017 r. Bank został także włączony w skład FTSE4Good Emerging Index.

Symbole akcji Banku Millennium: ISIN PLBIG0000016, Bloomberg MIL PW, Reuters MILP.WA.

Akcjonariuszem strategicznym Banku jest Banco Comercial Portugues - największy prywatny bank w Portugalii, który posiada 50,1% akcji Banku Millennium. Akcjonariuszami są również wszystkie polskie Otwarte Fundusze Emerytalne, w tym trzy największe: Nationale-Nederlanden OFE, Aviva OFE i OFE PZU „Złota Jesień”, które posiadają więcej niż 5% kapitału akcyjnego.

Struktura akcjonariatu (*)

(*) zgodnie z informacją z raportu bieżącego z dnia 25.03.2019 opublikowanego po Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Banku Millennium

Ratingi Banku Millennium

Od początku 2019 roku nastąpiła jedna zmiana w ratingach przyznanych Bankowi Millennium. W dniu 2 kwietnia 2019 roku agencja ratingowa Moody's podwyższyła długoterminowy rating depozytowy Banku do Baa1 z Baa2. Jednocześnie oceny baseline credit assessment (BCA) i skorygowany BCA zostały podwyższone do baa3 z ba1, długoterminowy Counterparty Risk Assessment (CR Assessment) został podwyższony do A3(cr) z Baa1(cr) oraz długoterminowe ratingi Counterparty Risk Ratings (CRRs) do A3 z Baa1.

Jednocześnie Moody's potwierdził poziom Prime-2 krótkoterminowego ratingu depozytowego (short-term deposit ratings) Banku, Prime-2(cr) dla oceny short-term CR Assessment oraz poziom Prime-2 dla ratingów short-term CRR.

Perspektywa długoterminowych ratingów depozytowych została zmieniona z pozytywnej na stabilną.

Bieżące ratingi Banku Millennium są przedstawione w tabeli poniżej:

Rating	MOODY'S	FITCH
Długoterminowy rating depozytowy /IDR	Baa1 (perspektywa stabilna)	BBB- (perspektywa stabilna)
Krajowy długoterminowy IDR	-	A-(pol) (perspektywa stabilna)
Krótkoterminowy rating depozytowy	Prime-2	F-3
Rating indywidualny (Viability/standalone BCA*)	baa3	bbb-
Ocena ryzyka kontrahenta (CR)	A3/Prime-2	-
Rating wsparcia	-	4

I.5. Sytuacja makroekonomiczna

Wzrost gospodarczy spowolnił w I poł. 2019 r., choć nadal przewyższał średnią historyczną. W 1 kw. 2019r. wyniósł on 4,7% r/r po wzroście o 4,9% r/r w 4 kwartale ub. roku, co okazało się trzecim najlepszym wynikiem w Unii Europejskiej. Głównym motorem wzrostu pozostawała konsumpcja gospodarstw domowych, czemu niezmiennie sprzyjała sytuacja na rynku pracy: rosnące płace i zatrudnienie oraz historycznie niska stopa bezrobocia poprawiająca skłonność do zwiększania wydatków. Wsparciem dla wzrostu PKB w 1 kw. 2019r. były także nakłady inwestycyjne, których dynamika wzrosła do 12,6 % r/r z 8,2% r/r przed kwartałem. Struktura wzrostu inwestycji sugeruje jednak, iż jego przyspieszenie może być trudne do utrzymania - wciąż najsilniej rosły inwestycje w budynki i budowle, a znacznie wolniej inwestycje w maszyny i urządzenia pomimo wysokiego wykorzystania mocy wytwórczych, znacznych oszczędności firm oraz niskich kosztów finansowania. Wsparciem wzrostu gospodarczego okazał się także eksport netto, co jest pozytywną niespodzianką zważywszy na słabą aktywność gospodarczą u najważniejszych partnerów handlowych Polski.

Dane obejmujące okres pomiędzy kwietniem a czerwcem wskazują na utrzymanie się dobrej koniunktury w polskiej gospodarce także w 2 kw. 2019r., choć według szacunków Banku wzrost gospodarczy nieznacznie spowolnił. Dostępne informacje potwierdzają nadal korzystną sytuację na rynku pracy - rosnące płace i zatrudnienie, choć część danych m.in. stabilizacja stopy bezrobocia po wyrównaniu sezonowym w czerwcu sygnalizują, że zbliża się on powoli do stanu nasycenia. Wyprzedzające indeksy koniunktury wskazują, że w kolejnych kwartałach wzrost gospodarczy powinien być zbliżony do zanotowanego w I połowie roku. Najsilniejszym wsparciem dla wzrostu PKB najpewniej pozostanie konsumpcja gospodarstw domowych, napędzana rosnącym funduszem płac, jak i zapowiadany zwiększeniem transferów społecznych z budżetu państwa. Czynnikiem ten będzie najprawdopodobniej ograniczany przez przedłużające się spowolnienie gospodarcze za granicą hamujące wzrost krajowego eksportu.

PKB rosnący szybciej niż tempo potencjalne wspierał odbicie inflacji CPI w 2 kw. do 2,4% r/r z 1,2% r/r przed kwartałem. Natomiast w samym czerwcu inflacja CPI wzrosła do 2,6% r/r przekraczając środek przedziału celu

inflacyjnego (2,5% r/r) po raz pierwszy od listopada 2012 r. W największym stopniu za odbicie wskaźnika CPI odpowiedzialne były ceny żywności, których dynamika w 2 kw. 2019r. osiągnęła 4,7% r/r, co wynikało w szczególności ze wzrostu cen warzyw, mięsa wieprzowego i pieczywa. W 2 kw. br. znacząco wzrosła ponadto inflacja bazowa obliczana jako indeks CPI po wyłączeniu cen żywności i energii, która wyniosła w 2 kw. 1,8% r/r wobec 1,1% r/r w 1 kw. Dane te sugerują, że przedsiębiorstwa coraz śmieiej przerzucają koszty działalności na konsumenta, gdyż możliwości ograniczania zysków wyczerpują się. Dotyczy to w szczególności usług, których ceny były w czerwcu o 3,5% wyższe niż przed rokiem. Pomimo rosnącej presji inflacyjnej Rada Polityki Pieniężnej utrzymuje stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego na historycznie niskim poziomie. W ocenie Banku inflacja cen konsumenta będzie dalej stopniowo narastać zbliżając się na początku przyszłego roku do poziom 3,5% r/r, tj. górnego ograniczenia przedziału dopuszczalnych odchyłeń od celu inflacyjnego. W ocenie Banku rosnąca inflacja nie wpłynie jednak na Radę Polityki Pieniężnej, która będzie dążyła do stabilizacji kosztu pieniądza przez długi czas.

Pomimo historycznie niskich stóp procentowych w 2 kw. 2019r. przyspieszył nieco wzrost depozytów gospodarstw domowych zgromadzonych w sektorze bankowym. Sprzyja temu szybko rosnący fundusz płac, transfery społeczne z budżetu państwa, a także małe zainteresowanie alternatywnymi sposobami inwestycji wolnych środków. Dynamika depozytów przedsiębiorstw niefinansowych pozostaje natomiast umiarkowana. Po stronie kreacji pieniądza widoczne jest niewielkie spowolnienie względem początku roku wzrostu kredytu zarówno dla gospodarstw domowych, jak i przedsiębiorstw, co wiązać można ze wzrostem niepewności dotyczącej przewidywanej sytuacji gospodarczej w kraju i za granicą.

1.6. Główne czynniki mogące mieć wpływ na przyszłą sytuację Banku

W nadchodzących kwartałach działalność sektora bankowego, w tym Banku Millennium, może znaleźć się pod wpływem następujących czynników zewnętrznych:

- Silniejsze od oczekiwań spowolnienie wzrostu w gospodarce globalnej jako wynik nasilenia protekcjonizmu w handlu globalnym oraz pogorszenia perspektyw w strefie euro. Czynniki w otoczeniu zewnętrznym, ze względu na uczestnictwo w globalnych łańcuchach dostaw, mogą mieć negatywny wpływ na polski eksport, a w konsekwencji na sytuację dochodową krajowych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.
- Rosnące koszty pracy w Polsce oddziałują również na sektor bankowy, a nasilające się problem ze znalezieniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach mogą dodatkowo pogorszyć zyskowność firm finansowanych przez banki.
- Ponowne rozpoczęcie luzowania monetarnego przez główne banki centralne może umocnić złotego i polskie obligacje, wpływając na sytuację finansową banków.
- Występuje ryzyko związane z orzeczeniami polskich sądów w sprawach z powództwa kredytobiorców walutowych kredytów hipotecznych przeciwko bankom (w tym Bankowi Millennium). Dotychczas większość z wyroków w sprawach dotyczących Banku Millennium była dla Banku korzystna. Jednakże pewne, niedawne orzeczenia oraz opinia Rzecznika Generalnego Trybunału Sprawiedliwości EU w sprawie pytań, zadanych przez polski sąd w sprawie takiego rodzaju postępowania, spowodowały ryzyko wydania przez Trybunał Sprawiedliwości EU orzeczenia, które zwiększyłyby ryzyko ewentualnej zmiany linii orzecznictwa. W razie zaistnienia, takie ryzyko może wywrzeć znaczny, negatywny wpływ na banki posiadające portfele walutowych kredytów hipotecznych (w tym Bank Millennium).
- Co się tyczy regulacji dotyczących walutowych kredytów hipotecznych, które było dyskutowane w Polsce przez ostatnie 4 lata, niedawno przyjęty został prezydencki projekt Ustawy z dnia 2 sierpnia 2017 r. o zmianach w „Ustawie o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy”. Ostatecznie zaakceptowany Projekt nie obejmuje utworzenia Funduszu Konwersji. Z drugiej strony, zwiększył dostępność wartego 600 mln zł Funduszu wsparcia kredytobiorców, pierwotnie utworzonego w 2015 r. i nadal czekającego na wykorzystanie na rzecz potrzebujących kredytobiorców (zarówno złotych jak i walutowych kredytów hipotecznych) oraz określa ewentualne, przyszłe wpłaty. Ustawa wejdzie w życie 1 stycznia 2020 r.

II. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY BANKU MILLENNIUM

II.1. Rachunek zysków i strat Grupy

Dochody operacyjne (mln PLN)	1poł. 2019	1poł. 2018	Zmiana r/r
Wynik z odsetek [*]	1 084,7	892,9	21,5%
Wynik z prowizji	338,2	336,6	0,5%
Wynik na działalności podstawowej**	1 422,9	1 229,5	15,7%
Pozostałe przychody pozaodsetkowe ^{*/***}	140,6	95,8	46,8%
Przychody operacyjne ogółem^{***}	1 563,4	1 325,3	18,0%

(*) Dane pro-forma: wynik z tytułu odsetek obejmuje marżę na wszystkich instrumentach pochodnych. Począwszy od 1.01.2006 r. Bank stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń. Od tego dnia marża z tych operacji jest uwzględniana w wyniku z tytułu odsetek. Jednakże, ponieważ rachunkowość zabezpieczeń nie obejmuje całości portfela denominowanego w walutach obcych, Bank przedstawia dane w układzie pro-forma, w którym całość marży na instrumentach pochodnych jest ujmowana w wyniku z tytułu odsetek, podczas gdy rachunkowo część tej marży (28,1 mln PLN w 1 poł. 2019 r. i 24,1 mln PLN w 1 poł. 2018r.) jest uwzględniona w pozostałych przychodach pozaodsetkowych. W opinii Banku takie podejście umożliwia lepsze zrozumienie rzeczywistej ewolucji tej pozycji z ekonomicznego punktu widzenia.

(**) Suma wyniku z tytułu odsetek oraz wyniku z tytułu prowizji.

(***) Z wyłączeniem korekty do wartości godziwej portfela kredytowego (5.1 mln PLN w 1 poł. 2019r. i 8,2 mln PLN w 1 poł. 2018r.), która została przeniesiona do kosztów ryzyka pro-forma.

Wynik z tytułu odsetek (pro-forma) w 1 poł. 2019r. wyniósł 1.084,7 mln PLN i wzrósł o 21,5% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Wzrost ten był wspomagany 1-miesięcznym wynikiem z tytułu odsetek Euro Banku (61 mln PLN), jednak nawet bez nich wynik z odsetek wzrósł znacząco, o 14,7% rocznie i 4,7% kwartalnie. Wzrost ten był napędzany zwiększeniem wartości wolumenów biznesowych oraz poprawą Marży Odsetkowej Netto (głównie w porównaniu kwartalnym). Łącznie z Euro Bankiem, Marża Odsetkowa Netto (w stosunku do średnich aktywów odsetkowych) w 2 kw. 2019r. osiągnęła wartość 2,80%, t.j. o 27 pb wyżej niż Marża Odsetkowa Netto w wysokości 2,53% za 1 kw. 2019r.

Wynik z tytułu prowizji w 1 poł. 2019r. wyniósł 338,2 mln PLN, co oznacza brak większych zmian r/r. Wkład Euro Banku do tej pozycji wynikowej wyniósł zaledwie 3.6 mln PLN, ponieważ większość prowizji pobranych przez ten bank jest uznawana w przychodach odsetkowych poprzez mechanizm efektywnej stopy procentowej. Opłaty związane z kartami, ubezpieczeniami oraz rachunkami wzrosły w ujęciu rocznym w największym stopniu, natomiast te związane z rynkami kapitałowymi uległy widocznemu zmniejszeniu. Wynik z tytułu prowizji zmienił się bardzo korzystnie w ujęciu kwartalnym: +7,3%, albo 5,1% po wyłączeniu wpływu Euro Banku.

Wynik z działalności podstawowej, określony jako suma wyniku z tytułu odsetek i wyniku z tytułu prowizji, osiągnął w przypadku Grupy wartość 1.422,9 mln PLN w 1 poł. 2019r. co oznacza wzrost o 15,7% rocznie.

Pozostałe przychody pozaodsetkowe, obejmujące wynik z pozycji wymiany, wynik na operacjach finansowych (bez marży odsetkowej na produktach pochodnych i korekty do wartości godziwej na portfelu kredytowym) oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne, wyniosły PLN 140,6 mln w 1 poł. 2019r., rosnąc dynamicznie o 46,8% r/r (z uwzględnieniem jednorazowego zwrotu aktywów podatkowego w wysokości PLN 26.9 mln zaksięgowanego w 1 kw. 2019r.).

Przychody operacyjne ogółem (pro-forma) Grupy wyniosły PLN 1.563,4 mln w 1 poł. 2019r., zwiększając się o 18% r/r i 11% kw./kw.

Koszty ogółem w 1 poł. 2019r. wyniosły 756,0 mln PLN, co oznacza wzrost o 19,6% w stosunku do 1 poł. 2018r. Na zmiany kosztów duży wpływ miało objęcie konsolidacją Euro Banku (koszty w wysokości 36,0 mln PLN za czerwiec) oraz składka BFG na fundusz przymusowej restrukturyzacji. Gdyby wyeliminować wpływ obu pozycji, koszty operacyjne Grupy ogółem wzrosłyby o 10,9% rocznie.

Koszty operacyjne (mln PLN)	1poł. 2019	1poł. 2018	Zmiana r/r
Koszty osobowe	(372,2)	(316,2)	17,7%
Pozostałe koszty administracyjne *	(383,8)	(316,0)	21,5%
- w tym wpłaty do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG)	(96,0)	(69,6)	38,0%
Koszty operacyjne ogółem	(756,0)	(632,2)	19,6%
Koszty/Dochody - skorygowane**	46,0%	46,3%	-0,3 p.p.

(*) w tym amortyzacja

(**) skorygowany o składkę roczną na fundusz przymusowej restrukturyzacji BFG poprzez równe naliczanie jej przez cały rok - tylko 1/2 tej składki zaksięgowana w 1 poł. 2019 r. i 1 poł. 2018 jest traktowana jako wartość powtarzalna

Koszty osobowe w 1 poł. 2019r. wyniosły 372,2 mln PLN, wzrastając o 17,7% w porównaniu z poprzednim rokiem, a o 11,7% z wyłączeniem wpływu Euro Banku. Zaobserwowano kontynuację średniego wzrostu wynagrodzenia wraz z niewielkim wzrostem liczby pracowników. W wyniku przejęcia Euro Banku liczba zatrudnionych ogółem w Grupie wzrosła o 2.407. Grupa obecnie zatrudnia łącznie 8,550 osób, natomiast sam Bank Millennium zatrudnia 5.794 osób (w przeliczeniu na etaty).

Struktura zatrudnienia Grupy Banku Millennium została przedstawiona w tabeli poniżej:

Struktura zatrudnienia (etaty)	30.06.2019	30.06.2018	Zmiana r/r
Bank Millennium S.A.	5 794	5 502	5,3%
Euro Bank	2 407	-	-
Pozostałe podmioty zależne	349	343	1,8%
Grupa Banku Millennium razem	8 550	5 846	46,3%

Pozostałe koszty administracyjne (w tym amortyzacja) osiągnęły w 1 poł. 2019r. PLN 383.8 mln, rosnąc o 21.5% rocznie. Obejmowały one PLN 96 mln z tytułu składek na rzecz BFG, w tym PLN 73.3 mln całej rocznej składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków. Bez składek na BFG, koszty administracyjne Grupy wzrosły o 16.8% rocznie. Koszty administracyjne Euro Banku wyniosły PLN 11.3 mln; dodatkowo Grupa wydała PLN 19,7 mln na pokrycie kosztów związanych z Euro Bankiem (domknięcie transakcji, plan fuzji prawnej oraz przygotowania do fuzji operacyjnej).

Całkowita liczba oddziałów Grupy po przejęciu osiągnęła 839, z czego 465 to oddziały Euro Banku (w tym 233 w modelu franczyzowym) a 374 to oddziały Millennium (wzrost netto o 15 placówek w ciągu roku).

Wskaźnik koszty/dochody, skorygowany o składkę na fundusz przymusowej restrukturyzacji BFG, osiągnął w 1 poł. 2019r. poziom podobny jak rok temu: 46.0%.

Zysk netto Grupy (mln PLN)	1poł. 2019	1poł. 2018	Zmiana r/r
Przychody operacyjne	1 563,4	1 325,3	18,0%
Koszty operacyjne *	(756,0)	(632,2)	19,6%
Odpisy na utratę wartości oraz pozostały koszt ryzyka **	(230,2)	(113,4)	103,0%
Podatek bankowy	(110,0)	(100,7)	9,3%
Zysk przed podatkiem dochodowym	467,2	479,1	-2,5%
Podatek dochodowy	(133,6)	(131,1)	1,9%
Zysk netto - raportowany	333,6	347,9	-4,1%
Zysk netto - znormalizowany ***	411,3	366,8	12,1%

(*) bez odpisów na utratę wartości aktywów finansowych i niefinansowych

(**) obejmuje początkowe odpisy w wysokości PLN 80.6 mln z tytułu oczekiwanej straty kredytowej w horyzoncie 12 miesięcy na portfelach koszyka 1 i 2 Euro Banku, korektę do wartości godzinowej kredytów ujętych wg. wartości godzinowej w rachunku zysków i strat (PLN 5.1 mln w 1 poł. 2019 r. oraz PLN 8.2 mln w 1 poł. 2018 r.) oraz wynik modyfikacji (PLN 6.6 mln w 1 poł. 2019r. oraz PLN 7.4 mln w 1 poł. 2018 r.)

(***) skorygowany o składkę roczną na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków BFG poprzez równe naliczanie jej przez cały rok - tylko 1/2 tej składki zaksięgowanej w 1 poł. 2019r. oraz 1 poł. 2018r. jest traktowana jako wartość powtarzalna. Bez jednorazowego zwrotu podatku w wys. 24.3 mln PLN (netto) i odpisów na Dzień 1 zw. z Euro Bank w wys. 65 mln PLN (netto)

Łączny koszt ryzyka, który obejmuje odpisy netto na utratę wartości, korektę wartości godziwej (części portfela kredytowego) i wynik modyfikacji, poniesiony przez Grupę w 1 poł. 2019r. wyniósł 230,2 mln PLN i był o 103% wyższy niż koszt zaksięgowany w 1 poł. 2018r. Straty w wyniku utraty wartości (*impairment*) w 2 kw. 2019r. wzrosły o początkowy odpis w wysokości 80,6 mln PLN na portfel Euro Banku bez utraty wartości w wyniku zastosowania standardu IFRS9 z tytułu oczekiwanej straty kredytowej w horyzoncie 12 miesięcy (odpisy Dnia 1). Poza tą pozycją jednorazową, w czerwcu utworzono bieżące odpisy w wysokości 12 mln PLN na portfel Euro Banku. Wraz z tą pozycją, odpisy na ryzyko ogółem dla segmentu detalicznego wyniosły PLN 96,1 mln, podczas gdy dla segmentu korporacyjnego i pozostałych wyniosły PLN 53,5 mln w 1 poł. 2019r. W ujęciu względnym koszt ryzyka (tj. odpisy netto do średniej wartości kredytów netto) osiągnęły poziom 52 pb. (bez odpisów Dnia 1) w porównaniu z 47 pb. w 1 poł. 2018r.

Zysk przed opodatkowaniem w 1 poł. 2019r. wyniósł PLN 467,2 mln i był o 2,5% niższy niż w poprzednim roku, pod wpływem wszystkich opisanych powyżej elementów i wzrostem podatku bankowego o 1,9% rocznie.

Zysk netto raportowany w 1 poł. 2019r. wyniósł PLN 333,6 mln i był o 4,1% niższy niż rok temu. Znormalizowany zysk netto, bez początkowych odpisów Dnia 1 na Euro Bank, nadzwyczajnego zwrotu podatku oraz korekty na niesymetryczne naliczanie składki na BFG (w obu okresach), wyniósłby PLN 411,3 mln w 1 poł. 2019 r., co oznaczałoby wzrost o 12,1% rocznie.

II.2. Bilans

Aktywa

Aktywa Grupy na dzień 30 czerwca 2019 osiągnęły 93.670 mln PLN, co oznacza wzrost o 28,9% w porównaniu do stanu na koniec czerwca 2018 r. Syntetyczną strukturę aktywów Grupy oraz zmiany w poszczególnych składowych aktywów przedstawiono w poniższej tabeli:

Aktywa Grupy (mln PLN)	30.06.2019		30.06.2018		Zmiana r/r (%)
	Wartość	Struktura	Wartość	Struktura	
Kasa, środki w Banku Centralnym	3 396,0	3,6%	2 146,7	3,0%	58,2%
Kredyty i pożyczki dla innych banków	711,6	0,8%	520,0	0,7%	36,9%
Kredyty i pożyczki dla klientów *	67 855,2	72,4%	50 255,9	69,2%	35,0%
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	73,7	0,1%	108,8	0,1%	-32,3%
Dłużne papiery wartościowe	19 528,6	20,8%	18 267,8	25,1%	6,9%
Instrumenty pochodne (zabezpieczające i do obrotu)	197,9	0,2%	334,6	0,5%	-40,9%
Akcje, udziały i inne instrumenty finansowe**	51,2	0,1%	46,8	0,1%	9,6%
Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne***	928,2	1,0%	264,5	0,4%	251,0%
Pozostałe aktywa	927,8	1,0%	720,9	1,0%	28,7%
Aktywa ogółem	93 670,3	100,0%	72 665,8	100,0%	28,9%

(*) w tym kredyty wyceniane do wartości godziwej przez RZiS

(**) w tym inwestycje w podmioty podporządkowane

(***) w tym goodwill

Wyższy poziom aktywów jest wynikiem, przede wszystkim, wzrostu kredytów dla klientów o 17.599 mln PLN (+35% r/r), z czego 12.629 mln to portfel nabytego Euro Banku, konsolidowany od 1 czerwca 2019 r. Ponadto wyższa wartość papierów dłużnych o 1.261 mln PLN miała bardziej wyraźny wpływ na wzrost aktywów ogółem.

Kredyty i pożyczki dla Klientów

Kredyty i pożyczki dla Klientów są dominującą pozycją w strukturze aktywów Grupy (72,4% na dzień 30 czerwca 2019 r.). Kredyty netto ogółem Grupy Banku Millennium wyniosły 67.855 mln PLN na koniec czerwca 2019 r., co oznacza wzrost o 35% rok do roku. Głównym czynnikiem napędzającym ten bardzo silny wzrost była konsolidacja portfela kredytowego nabytego Euro Banku, co omówiono powyżej. Bez uwzględnienia portfela Euro Banku, wzrost kredytów ogółem wyniósłby 9,9% rok do roku.

Wzrost kredytów bez portfela walutowych kredytów hipotecznych osiągnął bardzo wysokie tempo 49,1% r/r. Wzrost ten bez Euro Banku osiągnął bardzo silną dynamikę na poziomie 16,5% r/r, odzwierciedlając szybki wzrost we wszystkich kluczowych obszarach działalności kredytowej (złotowe kredyty hipoteczne, kredyty konsumpcyjne oraz dla przedsiębiorstw). Portfel walutowych kredytów hipotecznych dalej obniżał się i bez uwzględnienia kredytów Euro Banku zanotował spadek o 6% rok-do-roku.

Wartość netto kredytów udzielonych gospodarstwom domowym, na koniec czerwca 2019 r. wyniosła 49.529 mln PLN i wzrosła o 46,5% w porównaniu do salda sprzed roku. Portfel bez kredytów Euro Banku wzrósł znacząco o 9,1%. Wszystkie główne kategorie produktów, z wyjątkiem walutowych kredytów hipotecznych, wykazywały bardzo wysokie, roczne stopy wzrostu (bez wpływu Euro Banku): złotowe kredyty hipoteczne +20,4% r/r i kredyty konsumpcyjne +21,4% r/r. Udział walutowych kredytów hipotecznych (w tym Euro Banku) spadł do poziomu poniżej 22%.

Pożyczki gotówkowe osiągnęły nowy rekord kwartalny w wysokości 1.098 mln PLN nowej sprzedaży w II kw. 2019 r (bez Euro Banku). Było to możliwe m.in. dzięki zwiększeniu udziału kanatów cyfrowych w procesie sprzedaży: z 39% rok temu do 51% w II kw. 2019 r. Sprzedaż złotych kredytów hipotecznych również zanotowała rekordowy poziom kwartalny osiągając wartość 1.039 mln PLN w II kw. 2019 r. Wartości sprzedanych kredytów rok-do-roku zanotowały bardzo wysoki wzrost 31% r/r dla pożyczek gotówkowych i 18% r/r w odniesieniu do kredytów hipotecznych.

Wartość netto kredytów dla przedsiębiorstw wyniosła 18.326 mln PLN na 30 czerwca 2019 r. i wzrosła o 11,5% rocznie. Silny wzrost został osiągnięty zarówno w leasingu (+9,6% r/r), jak i w pozostałych kredytach (+12,5% r/r).

Strukturę i dynamikę kredytów dla Klientów w Grupie przedstawia poniższa tabela:

Kredyty i pożyczki dla klientów (mln PLN)	30.06.2019	30.06.2018	Zmiana r/r
Kredyty dla gospodarstw domowych	49 528,8	33 813,8	46,5%
- złotowe kredyty hipoteczne	20 001,9	12 297,9	62,6%
- z tego złotowe kredyty hipot. Euro Bank	5 198,5	-	-
- walutowe kredyty hipoteczne	14 836,1	14 697,9	0,9%
- z tego walutowe kredyty hipot. Euro Bank**	1 017,7	-	-
- Kredyty konsumpcyjne	14 690,8	6 818,0	115,5%
- z tego kredyty konsumpcyjne Euro Bank	6 412,6	-	-
Kredyty dla przedsiębiorstw i sektora publicznego	18 326,4	16 442,1	11,5%
- leasing	6 525,6	5 953,8	9,6%
- pozostałe kredyty dla przedsiębiorstw i faktoring	11 800,8	10 488,4	12,5%
kredyty i pożyczki netto dla klientów	67 855,2	50 255,9	35,0%
Kredyty i pożyczki netto dla klientów, z wyłączeniem walutowych kredytów hipotecznych	53 019,1	35 558,0	49,1%
Odpisy i korekty na ryzyko kredytowe*	1 867,3	1 881,6	-0,8%
Kredyty i pożyczki brutto dla klientów	69 722,5	52 137,5	33,7%

(*) W tym korekta do wartości godzinnej kredytów ujmowanych wg. wartości godzinnej, zgodnie z MSSF9.

(**) Walutowe kredyty hipoteczne Euro Bank są objęte umowami o zwolnieniu z odpowiedzialności (Indemnity) oraz gwarancji podpisanych z Société Générale S.A.

Dłużne papiery wartościowe

Wartość dłużnych papierów wartościowych osiągnęła 19.529 mln PLN na koniec czerwca 2019 r. co oznacza wzrost o 6,9% r/r. Prawie wszystkie dłużne papiery wartościowe (tzn. 99,3%) stanowiły obligacje i bony emitowane przez Skarb Państwa i Narodowy Bank Polski (bank centralny). Udział dłużnych papierów wartościowych w aktywach ogółem Grupy wyniósł 20,8% na koniec czerwca 2018 r., dalej tworząc silny bufor płynnościowy. Część aktywów płynnych wykorzystano na sfinansowanie nabycia Euro Banku i spłatę finansowania hurtowego pozyskanego przez Euro Bank (3,8 mld PLN).

Kredyty i pożyczki dla banków

Wartość kredytów i pożyczek dla banków (w tym depozytów międzybankowych) osiągnęła poziom 712 mln PLN na koniec czerwca 2019 r., co oznacza wzrost o 192 mln PLN (lub o 36,9%) r/r.

Akcje i udziały

Akcje i inne udziały wyniosły 51 mln PLN na koniec czerwca 2019 i stanowiły niewielką pozycję bilansu z udziałem tylko 0,1%. Pozycja ta zanotowała wzrost o 9,6% r/r.

Aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne

Aktywa trwałe i środki niematerialne i prawne Grupy wyniosły 928 mln PLN na koniec czerwca 2019 roku, co oznacza wzrost o 664 mln PLN (lub o 251%) rok-do-roku, osiągnięty przede wszystkim w wyniku nabycia Euro Banku oraz wykazania w skonsolidowanym bilansie aktywów trwałych oraz trwałych wartości niematerialnych i prawnych tego banku. Ponadto, Bank uznał wartość firmy (goodwill) uzyskaną w wyniku przejęcia w kwocie 136 mln PLN po uwzględnieniu wstępnego ustalenia korekty ceny zakupu (Purchase Price Adjustment, PPA).

Zobowiązania

Syntetyczna struktura pasywów Grupy oraz zmiany w poszczególnych składowych pasywów przedstawiono w poniższej tabeli:

Pasywa Grupy (mln PLN)	30.06.2019		30.06.2018		Zmiana r/r
	Wartość	Struktura	Wartość	Struktura	(%)
Zobowiązania wobec banków	1 908,3	2,2%	1 165,7	1,8%	63,7%
Zobowiązania wobec klientów	76 827,8	90,4%	59 831,5	92,4%	28,4%
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	21,0	0,0%	94,3	0,1%	-77,7%
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez RZiS i zabezpieczające instrumenty pochodne	571,5	0,7%	742,7	1,1%	-23,0%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 470,0	1,7%	708,9	1,1%	107,4%
Rezerwy	108,3	0,1%	116,1	0,2%	-6,7%
Zobowiązania podporządkowane	1 646,3	1,9%	701,8	1,1%	134,6%
Pozostałe zobowiązania*	2 412,9	2,8%	1 397,2	2,2%	72,7%
Zobowiązania razem	84 966,1	100,0%	64 758,1	100,0%	31,2%
Kapitał własny ogółem	8 704,2		7 907,7		10,1%
Zobowiązania i kapitał własny razem	93 670,3		72 665,8		28,9%

(*) w tym zobowiązania podatkowe

na koniec czerwca 2019, zobowiązania stanowiły 90.7%, podczas gdy kapitały własne Grupy stanowiły 9.3% pasywów ogółem.

Na dzień 30 czerwca 2019, zobowiązania razem grupy wyniosły 64,758 mln PLN i zanotowały wzrost o 20,208 mln PLN (lub 31,2%) w stosunku do wartości na dzień 30 czerwca 2018. Wzrost ten wynikał, przede wszystkim, z wzrostu w zakresie depozytów Klientów o 17 mld PLN z czego za kwotę 8.4 mld PLN odpowiadał Euro Bank. Inne znaczące czynniki wzrostu to dług podporządkowany (wzrost o 945 mln PLN) oraz zobowiązania z tytułu papierów wartościowych (o 761 mln PLN).

Depozyty Klientów

Środki od Klientów stanowiły główną składową zobowiązań Grupy stanowiąc na dzień 30 czerwca 2019r. 90.4% zobowiązań ogółem.

Depozyty Klientów są głównym źródłem finansowania działalności Grupy i obejmują, przede wszystkim, środki Klientów zdeponowane na rachunkach bieżących, oszczędnościowych i lokatach terminowych. Na dzień 30 czerwca 2019r., depozyty Klientów wyniosły 76.828 mln PLN i zanotowały wzrost o 28,4% w stosunku do salda na dzień 30 czerwca 2018. Główną źródłem wzrostu były depozyty Euro Banku (praktycznie większość z nich to depozyty segmentu detalicznego) w kwocie 8.361 mln PLN. Bez depozytów Euro Banku wzrost byłby wysoki, na poziomie 14,4%.

Dynamikę depozytów Klientów w Grupie przedstawia poniższa tabela:

Depozyty klientów (mln PLN)	30.06.2019	30.06.2018	Zmiana r/r
Depozyty klientów indywidualnych	57 638,4	43 303,2	33,1%
- w tym depozyty Euro Bank	8 360,7		
Depozyty przedsiębiorstw i sektora publicznego	19 189,4	16 528,3	16,1%
Depozyty ogółem	76 827,8	59 831,5	28,4%

Depozyty Klientów indywidualnych wyniosły 57.638 mln PLN, co oznacza ich istotny wzrost o 33,1% rocznie. Bez depozytów Euro Banku wzrost byłby na poziomie 14,4%.

Solidny wzrost liczby klientów i rachunków wsparty dodatkowo środkami na rachunkach bieżących w Euro Banku na poziomie 4.520 mln PLN, umożliwił osiągnięcie wyraźnego wzrostu wolumenów rachunków bieżących i oszczędnościowych o 36,9% r/r a ich udział w depozytach Klientów indywidualnych ogółem wzrósł do poziomu 68%. Jednocześnie lokaty terminowe Klientów indywidualnych wzrosły o 25,8% r/r.

Depozyty przedsiębiorstw i podmiotów sektora publicznego wyniosły 19.189 mln PLN na dzień 30 czerwca 2019, co oznacza znaczący wzrost o 16,1% r/r.

Depozyty banków

Depozyty banków, w tym otrzymane kredyty, na dzień 30 czerwca 2019r. zamknęły się kwotą 1.908 mln PLN, co stanowi 2,2% zobowiązań Grupy. Wartość tej pozycji wzrosła o 63,7% w porównaniu do salda na dzień 30 czerwca 2018r., przede wszystkim w rezultacie rosnącego o 544 mln PLN salda kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (w EUR i PLN), głównie na finansowanie działalności leasingowej prowadzonej przez Grupę. Kredyty te obejmowały finansowanie o pierwotnym okresie zapadalności do 7 lat i stanowią istotne pozycje długoterminowego i średnioterminowego hurtowego finansowania otrzymanego przez Grupę. Lokaty terminowe złożone przez banki znacząco wzrosły o 160 mln PLN w porównaniu do salda na dzień 30 czerwca 2018.

Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

Wyemitowane przez grupę dłużne papiery wartościowe na dzień 30 czerwca 2019 wyniosły 1.470 mln PLN, co oznacza wzrost o 761 mln PLN (lub 107,4%) w stosunku do salda na dzień 30 czerwca 2018. Głównym źródłem

wzrostu były obligacje wyemitowane przez objęty konsolidacją Euro Bank o wartości nominalnej 500 mln PLN. Dalsze przyczyny wzrostu obejmowały wyższe wartości emisji netto dłużnych papierów wartościowych Banku i będących w posiadaniu Klientów indywidualnych jako produkty oszczędnościowe oraz wyższe emisje netto obligacji przez spółkę zależną Banku - Millennium Leasing (o wartości bilansowej na koniec czerwca 2019 r. 201 mln PLN).

Nominalna wartość obligacji Banku uplasowanych wśród inwestorów instytucjonalnych wyniosła 300 mln PLN i nie uległa zmianie w ciągu 1 roku.

Zadłużenie podporządkowane

Wartość długu podporządkowanego wyniosła 1.646 mln PLN na dzień 30 czerwca 2019, co stanowi znaczący wzrost o 134,6% r/r. W styczniu 2019 roku Bank wyemitował dziesięcioletnie obligacje podporządkowane w PLN o łącznej wartości nominalnej 830 mln PLN poza już istniejącymi dziesięcioletnimi obligacjami podporządkowanymi w PLN o łącznej wartości nominalnej 700 mln PLN. Emisja długu podporządkowanego wspiera adekwatność kapitałową Grupy i Banku oraz stanowi stabilne, długookresowe źródło finansowania działalności biznesowej.

Kapitał własny

Na dzień 30 czerwca 2019, kapitały własne Grupy wyniosły 8.704 mln PLN i zanotowały wzrost o 796 mln PLN lub 10,1% rok do roku. Wzrost kapitałów własnych wynikał, przede wszystkim, z zysku netto wygenerowanego w 2 poł. 2018 r. i 1 poł. roku finansowego 2019 na poziomie 746 mln PLN, bez wypłaty dywidendy za rok 2018 zgodnie z decyzją WZA Banku, które odbyło się w dniu 25 marca 2019r. Wpływ Pozostałych Dochodów Całkowitych (głównie wycena dłużnych papierów wartościowych i instrumentów w rachunkowości zabezpieczeń) był również pozytywny dla wartości kapitałów własnych (50 mln PLN).

Informacja o adekwatności kapitałowej została przedstawiona w Rozdziale IV niniejszego dokumentu.

III. OPIS DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ

III.1. Bank Millennium „Gwiazdą relacji z klientem”

Jakość obsługi jest wyróżnikiem najlepszych i staje się coraz ważniejsza. W dobie przyspieszenia, cyfryzacji i PSD2 klient ma coraz większy wybór produktów i usług, które może wybierać coraz szybciej i łatwiej. By być wyjątkowym Bank skupia się na tym, co wyróżnia go na tle innych i powoduje uśmiech na twarzy klientów. Dzięki temu od lat Bank Millennium jest niekwestionowanym liderem jakości polskiego sektora bankowego, a ostatnie miesiące przyniosły mu m.in. tytuł „Gwiazda relacji z klientem”, prestiżowe wyróżnienie w konkursie organizowanym przez „Dziennik Gazetę Prawną” i PwC. W konkursowych ankietach Bank Millennium miał najwięcej na rynku wskazań mówiących, że jest dla klienta zaufanym partnerem finansowym oraz ocen typu „dla mnie jest to bank idealny” i „jestem bardzo zadowolony”.

Pracując nad nowoczesnymi produktami i ciągłym doskonaleniem usług, Bank kładzie nacisk na dostosowanie swoich rozwiązań również do oczekiwań pracowników. Wychodząc z założenia, że jakość zawsze wspiera sprzedaż, a dobrze przygotowany pracownik to filar jakości - w 1 połowie 2019 roku Bank doskonalił umiejętności pracowników oddziałów z zakresu otwierania relacji z klientem. Wykorzystywał w tym niestandardowe, grywalizacyjne formy szkolenia, których celem było m.in. zmniejszenie wysiłku klienta w sprawach wymagających dłuższego procesowania.

Również Euro Bank niezmiennie dba o wysoką jakość obsługi, a jego klienci są regularnie proszeni o wypełnienie ankiet satysfakcji. W pierwszym półroczu 2019 roku Euro Bank pozyskał ponad 25 tys. opinii, o prawie 8 tys. więcej niż w tym samym okresie 2018 roku. Wyniki ankiet pokazują, że klienci są bardzo zadowoleni z jakości obsługi: oceny 4 i 5 w pięciostopniowej skali wystawiło Bankowi 96% klientów obsługiwanych w oddziałach oraz 87% tych, którzy skorzystali z obsługi na infolinii.

Najwyższa jakość stanowi jedną z najważniejszych wartości obu marek, co potwierdzają rynkowi eksperci i rankingi. W 1 połowie roku Bank Millennium i Euro Bank znalazły się w top 5 prestiżowego konkursu „Złoty Bankier”, wyróżniającego banki o najwyższej wielokanałowej jakości obsługi. Oba banki były też docenione przez klientów - wskaźnik NPS obu instytucji znalazł się powyżej średniej dla całego rynku („Monitor Satysfakcji Klientów Banków” realizowany przez ARC Rynek i Opinia). Również w konkursie „Złota Słuchawka” i „Telemarketer Roku” organizowanym przez Polskie Stowarzyszenie Marketingu SMB Bank Millennium i Euro Bank stanęły na podium aż trzy razy.

III.2. Bankowość detaliczna - Bank Millennium

Bankowość detaliczna stanowi ważny obszar działalności Banku. Obejmuje usługi dla klientów indywidualnych, zamożnych klientów indywidualnych, Bankowości Prywatnej oraz klientów biznesowych. Klienci mają dostęp do produktów i usług poprzez sieć oddziałów, bankowość internetową, mobilną i telefoniczną oraz sieć bankomatów. Dzięki omnikanalowej organizacji sieci obsługi, klienci zyskują spójne doświadczenie w kontakcie z Bankiem oraz zarządzają środkami w wygodny i bezpieczny sposób.

W pierwszym półroczu 2019 roku akwizycja nowych klientów postępowała zgodnie ze strategicznymi założeniami organizacji. Od początku roku Bank powiększył bazę aktywnych klientów o rekordową liczbę 110 tys. (233 tys. w ciągu ostatnich 12 miesięcy), co oznacza, że na dzień 30 czerwca obsługiwał ponad 1,9 mln aktywnych klientów detalicznych. Z bankowości elektronicznej korzystało w tym czasie aktywnie 1,5 mln osób, a z aplikacji mobilnej i mobilnego Millenetu 1,1 mln (35% wzrost w skali roku). Od początku roku otwarto 237 tys. nowych rachunków bankowych, w czym tradycyjnie największy udział miało cieszące się niezmienną popularnością Konto 360°. Doskonałe wyniki wspierał kontynuowany z powodzeniem program rekomendacyjny „Lubię to Polecam”, w którym za polecenie Konta 360° można otrzymać atrakcyjne nagrody. Do końca czerwca zarejestrowało się w nim ponad 500 tys. klientów.

W pierwszych dwóch kwartałach 2019 roku sprzedaż nowych kredytów hipotecznych osiągnęła rekordową wartość 1,9 mld zł (wzrost o 18% w stosunku do 1 połowy 2018 roku), a sprzedaż tylko w 2 kwartały - 1 mld zł

(+20% r/r). Jest to najlepszy wynik Banku od czasu kryzysu hipotecznego w 2008 roku. W 2 kwartale utrzymała się również wysoka dynamika wniosków - poziom 5 tys. miesięcznie. Kluczowe dla osiągnięcia wyników było wprowadzenie w sieci własnej nowego modelu sprzedaży opartego na standaryzacji procesu rozmowy z klientem, automatyzacja modelu wyceny zabezpieczeń, obniżka marży w przedziałach poniżej 80% LTV oraz zmiana sposobu naliczania prowizji za podwyższone ryzyko do czasu wpisu hipoteki do księgi wieczystej. Udział Banku w rynku w 2 kwartale wyniósł 7,2%, co dało mu 6 pozycję wśród konkurencji.

Pierwsza połowa roku przyniosła też rekordowo wysoką sprzedaż pożyczek gotówkowych z 31% wzrostem r/r. Wyniosła ona ponad 2 mld zł, z czego 1,1 mld przypadło na 2 kwartał (11% wzrostu kw./kw.). Bank kontynuował rozpoczętą w poprzednich kwartałach strategię rozwoju konkurencyjnej oferty produktu i procesu sprzedaży. Akwizycję pożyczki gotówkowej i konsolidacyjnej wspierały oferty promocyjne skierowane do nowych klientów i wybranych segmentów rynku. Dwucyfrowe wzrosty odnotowano we wszystkich kanałach sprzedaży, z czego najwyższe w kanale mobilnym: 205% wzrost r/r. Portfel pożyczek gotówkowych wzrósł o 22% r/r, a łączna wartość kredytów dla klientów indywidualnych na dzień 30 czerwca 2019 roku osiągnęła wartość 38,1 mld zł brutto (bez Euro Banku).

Akwizycja kart kredytowych w pierwszej połowie roku odnotowała najwyższą półroczną wartość - blisko 45 tys. nowych kart, co stanowi 39% przyrost w odniesieniu do poprzedniego półrocza. Sprzedaż w 2 kwartale wyniosła 21,5 tys. kart (25% wzrost r/r). Najlepiej sprzedającą się kartą kredytową pozostała karta Impresja, pozostawiając drugie miejsce karcie Alfa. Ich sprzedaż stanowi 80% całej sprzedaży kredytówek. 2 kwartał 2019 roku to kolejny okres wysokiego, 19% udziału kanałów digital w całości sprzedaży. W dniu 30 czerwca 2019 roku w portfelu kart kredytowych znajdowało się 382,3 tys. sztuk, co oznacza wzrost o 8% w stosunku rocznym.

W pierwszej połowie roku Bank powrócił na ścieżkę dynamicznego wzrostu wolumenów depozytowych przy jednoczesnej poprawie rentowności portfela - łączne środki klientów indywidualnych zdeponowane w Banku Millennium osiągnęły wartość 58,3 mld zł, rosnąc 11% w skali roku. Wzrost wolumenów dotyczył głównie rachunków bieżących i oszczędnościowych (+2,16 mld zł w 2 kwartale) przy jednoczesnym spadku na lokatach terminowych

Bank kontynuował model biznesowy oparty na dalszej digitalizacji i ponownie zwiększył udział kanałów cyfrowych w sprzedaży swoich produktów i usług. Udział tych kanałów w akwizycji kont osobistych wyniósł 21%, lokat terminowych 90%, a pożyczek gotówkowych 51% (oznacza to, że co druga pożyczka została zawarta w kanale cyfrowym). Z pozostałych usług online największy wzrost odnotowały transakcje BLIK-iem - 194% r/r, sprzedaż biletów komunikacji miejskiej - 93% r/r i liczba kart aktywowanych w technologii HCE - 99% r/r (technologia HCE umożliwia zbliżeniową płatność kartą przez telefon).

Bankowość internetowa i mobilna dla klientów indywidualnych

W pierwszym półroczu 2019 r. Bank nadal pracował nad dostarczeniem klientom w kanałach elektronicznych jak najlepszych rozwiązań, ułatwiających dokonywanie codziennych formalności. Między innymi:

Jako jeden z pierwszych na rynku Bank Millennium udostępnił w marcu dokumentację i środowisko testowe, a w czerwcu interfejs produkcyjny otwartej bankowości standardzie *PolishAPI*. Tym samym Bank wypełnił wszystkie wymagania w zakresie dostępu do rachunku oraz inicjacji płatności w ramach Dyrektywy PSD2 oraz technicznych standardów RTS, zarówno dla klientów indywidualnych, jak i korporacyjnych. Interfejs dostępowy oparty jest na standardzie PolishAPI, wypracowanym przy ZBP wraz z innymi bankami, instytucjami płatniczymi i podmiotami trzecimi. Dzięki niemu licencjonowane podmioty trzecie (TPP) mogą teraz świadczyć klientom Banku usługi zawarte w dyrektywie PSD2.

W marcu Bank rozpoczął udostępnianie systemu internetowego Millenet i aplikacji mobilnej w nowym wydaniu, tworzące *bankowość nowej generacji*. Do jej budowy zastosowano unikatowe na polskim rynku technologie i rozwiązania, a także wyjątkowy design, które zapewniają klientom zupełnie nowe cyfrowe doświadczenie. W nowej aplikacji i Millenecie można znaleźć oferty ściśle dopasowane do potrzeb i indywidualnego sposobu zarządzania finansami. Nowe sekcje ułatwiają dostęp do najczęściej wykonywanych funkcji, którymi klient może zarządzać zgodnie z własnymi preferencjami.

W systemie Millenet Bank udostępnił wnioski o świadczenie rodzinne z programów Rodzina 500+ i Dobry Start 300+ zgodne z nowymi założeniami. Od 1 lipca 2019 roku świadczenie 500+ przysługuje na pierwsze i każde

kolejne dziecko, bez kryterium dochodowego. Z tej okazji Bank przygotował specjalną promocję - klienci wnioskujący o świadczenie 500+ mogli liczyć na premię do 300 zł i dodatkowe nagrody.

Zarówno w systemie Millenet jak i aplikacji mobilnej pojawiły się nowe procesy wnioskowania o pożyczkę gotówkową, które znacząco wpłynęły na wyniki sprzedaży. Klienci zyskali możliwość konsolidacji posiadanych w Banku Millennium pożyczek i wnioskowania o nowe w aplikacji mobilnej (poza ofertą preapproval). Zoptymalizowano również takie procesy sprzedażowe jak otwieranie rachunku dla firm jednoosobowych oraz zakup ubezpieczenia komunikacyjnego.

Jako pierwszy bank w Polsce, Bank udostępnił w aplikacji mobilnej *Autopay* - automatyczną płatność za autostrady firmy Blue Media. Dzięki niej klienci mogą przejechać autostradą bez potrzeby zatrzymywania się przy bramkach. Opłata za przejazd pobierze się automatycznie ze wskazanego przez klienta konta lub karty kredytowej po zjeździe z autostrady. System automatycznych płatności *Autopay* działa obecnie na autostradzie A1 i A4 na odcinku Kraków - Katowice.

Rozwój oferty w kanałach elektronicznych przełożył się na liczbę logowań. W 2 kwartale 2019 roku użytkownicy Millenetu zalogowali się do systemu 23 mln razy, a do aplikacji mobilnej 67 mln razy. Na koniec 2 kwartału, dzięki usłudze Autoryzacji Mobilnej, 100 tys. klientów skorzystało z zatwierdzania operacji w Millenecie przy pomocy aplikacji mobilnej.

III.3 Bankowość detaliczna - Euro Bank

W pierwszych sześciu miesiącach 2019 roku Euro Bank kontynuował działania jako ekspert w dziedzinie finansów osobistych. Sprzedaż kredytów gotówkowych w 1 półroczu wyniosła 1,2 mld zł, a ich saldo wzrosło w tym czasie do poziomu 6,4 mld zł (9,2% wzrost r/r). Saldo kredytów ogółem wyniosło na koniec czerwca 2019 roku 12,6 mld zł (w ujęciu skonsolidowanej Grupy).

Jednocześnie Bank aktywnie pozyskiwał nowych klientów, którzy deponowali w nim swoje oszczędności. Atrakcyjna oferta depozytowa spowodowała wyraźny wzrost wartości zgromadzonych środków do rekordowego poziomu 8,1 mld zł (+16,3% r/r).

W pierwszym półroczu 2019 roku Euro Bank konsekwentnie przyciągał nowych użytkowników bankowości mobilnej, korzystających z aplikacji eurobank mobile 2.0. Została ona wdrożona na początku 2018 roku, a w kolejnych miesiącach uzupełniona o nowe funkcjonalności (mobilną autoryzację i możliwość wypłat zbliżeniowych z bankomatów przy użyciu telefonu komórkowego). Według stanu na 30 czerwca 2019 roku z aplikacji korzystało 40,2 tys. użytkowników „mobile only” czyli klientów „bankujących” tylko z poziomu aplikacji. W pierwszych dwóch kwartałach 2019 roku za pośrednictwem aplikacji mobilnej klienci złożyli ponad 11 tys. lokat i wykonali prawie 2 mln transakcji.

Euro Bank posiada sieć ponad 460 oddziałów w całej Polsce. Połowa z nich to placówki prowadzone przez partnerów w ramach sieci franczyzowej. O ich satysfakcji ze współpracy świadczy fakt, że 11 spośród 138 partnerów franczyzowych współpracuje z Bankiem od początku istnienia sieci czyli od 2007 roku, a 52 partnerów prowadzi więcej niż jedną placówkę. Sieć franczyzowa zlokalizowana jest przede wszystkim w miejscowościach posiadających od 12 do 35 tys. mieszkańców - znajduje się tam 85 proc. placówek franczyzowych Banku.

III.4 Aplikacja smart-shoppingowa goodie

Pierwsze półrocze 2019 roku przyniosło utrzymanie dynamiki rozwoju goodie. Łączna liczba pobrań aplikacji od momentu startu osiągnęła poziom blisko 1,2 mln, z czego 300 tys. pobrano w 2019 roku. W prowadzonej od 2016 roku aplikacji mobilnej i na stronie internetowej goodie.pl znajduje się blisko 1300 marek i 2800 ofert handlowych. W aplikacji zarejestrowano 480 tys. wirtualnych kart stałego klienta założonych w 43 programach lojalnościowych galerii handlowych.

Zgodnie z założeniem stałego rozwoju, goodie wzbogaciło się o nowe programy i funkcje. Do już istniejących programów stałego klienta dołączyły kolejne programy pieczętkowe kawiarni i restauracji, w tym „goodie club” otwarty w dwóch parkach biznesowych na warszawskim Mokotowie. Liczba kart pieczętkowych założonych w aplikacji przekroczyła 215 tys. Nową, przydatną funkcją są zawarte w aplikacji mapy dziewięciu centrów

handlowych. Pozwalają one szybko odnaleźć ulubiony sklep i zorientować się, jakie inne marki są dostępne w wybranej galerii. Kolejne mapy wkrótce.

Mocnym punktem aplikacji goodie pozostaje program cashback. Do połowy 2019 roku łącznie 21 tys. użytkowników wykonało blisko 310 tysięcy transakcji zakupowych, otrzymując zwrot części wydatków.

III.5. Bankowość Przedsiębiorstw

Bankowość Przedsiębiorstw jest segmentem, który obejmuje firmy o rocznych przychodach ze sprzedaży przewyższających 5 mln zł oraz instytucje i jednostki sektora publicznego. Wyróżnikiem Banku Millennium są długotrwałe, stabilne relacje partnerskie z klientami, bazujące na wzajemnym zaufaniu, zaangażowaniu i zrozumieniu.

W pierwszych dwóch kwartałach 2019 roku można było zaobserwować dalsze zwiększanie popytu na finansowanie. Rynek kredytów dla przedsiębiorstw wzrósł o 7% r/r, a wartość brutto kredytów udzielonych przez Bank o 1,8 mld zł czyli o 11% rocznie. Źródłem trendu był dalszy rozwój dotychczasowych relacji biznesowych oraz pozyskiwanie nowych klientów. 30 czerwca 2019 roku portfel produktów kredytowych dla przedsiębiorstw, łącznie z leasingiem i faktoringiem, osiągnął wartość 18,9 mld zł brutto.

Portfel leasingowy w 1 półroczu 2019 roku wzrósł o 9% r/r osiągając poziom 6,7 mld zł. Wartość środków oddanych w leasing w 1szym półroczu wyniosła 1,76 mld zł, rosnąc 6% r/r. Na dobry wynik wpłynęły głównie wzrosty sprzedaży w leasingu nieruchomości i środków transportu drogowego. W 1 połowie roku rosły również realizowane przez Bank obroty faktoringowe. Na koniec czerwca 2019 roku wartość wykupionych przez Bank wierzytelności wzrosła o 8,3% r/r i osiągnęła wartość 10,2 mld zł. Aktywa faktoringowe na koniec czerwca 2019 roku osiągnęły poziom 2,5 mld zł.

Kwota limitów na gwarancje i akredytywy udzielonych przez Bank na dzień 30 czerwca 2019 roku wyniosła 1,9 mld zł, co stanowi wzrost o 15% r/r. Powiększyła się również kwota udzielonych gwarancji czynnych, osiągając wartość 808 mln zł (+2,3% r/r). Coraz większym zainteresowaniem klientów cieszyły się elektroniczne gwarancje wprowadzone do oferty w 2018 roku. Ich główne korzyści to ekspresowe dostarczenie na adres e-mail/do systemu Millenet oraz zerowe koszty logistyki papierowej. W pierwszej połowie roku Bank wystawił 307 nowych e-gwarancji co stanowi blisko 30% wszystkich udzielonych gwarancji.

Efektom konsekwentnego rozwoju oferty produktowej i dalszej digitalizacji był wzrost wolumenu środków na rachunkach bieżących (wartość na koniec czerwca 2019 r. wyniosła 8,7 mld zł, rosnąc 14% r/r).

Wartość środków przedsiębiorstw zdeponowanych w Banku Millennium uzyskała dwucyfrowy, 16% wzrost r/r, osiągając wartość 19,2 mld zł.

Bankowość elektroniczna dla firm

W 1 półroczu 2019 roku Bank Millennium nadal intensywnie rozwijał bankowość elektroniczną dla przedsiębiorstw.

W marcu udostępnił przelewy zagraniczne w aplikacji mobilnej. Podobnie jak w serwisie bankowości internetowej użytkownicy otrzymali możliwość wyboru daty i trybu realizacji transakcji oraz kursu negocjowanego (każdorazowo z informacją o kosztach przelewu dla wybranych ustawień). Liczba użytkowników aplikacji mobilnej systematycznie rośnie i przekroczyła 9 tys.

Klienci otrzymali również możliwość otwierania kolejnych kont w systemie bankowości internetowej Millenet. Nowa funkcja umożliwia wygodne złożenie wniosku o kolejny rachunek (bieżący, walutowy, płacowy) online. Rachunek jest gotowy do obsługi natychmiast po złożeniu wniosku. W ten sposób otwieranych jest już blisko 50% dodatkowych rachunków.

W kwietniu w ofercie kart płatniczych pojawiła się karta obciążeniowa *Millennium Mastercard Corporate Executive*. Jest ona połączeniem korporacyjnej karty płatniczej z pakietem przywilejów dostępnych dotychczas jedynie w ofercie dla najzamożniejszych klientów indywidualnych. Nowa karta została stworzona z myślą o komforcie i bezpieczeństwie członków zarządów i właścicieli firm, często podróżujących służbowo w kraju i za granicą.

Dodatkowo w maju Bank wdrożył usługę *ApplePay* - zbliżeniowe płatności telefonem i smartwatchem dla użytkowników systemu operacyjnego iOS - dla użytkowników wszystkich kart korporacyjnych.

IV. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

IV.1. Zasady zarządzania ryzykiem

Misją zarządzania ryzykiem w Grupie Banku Millennium jest zapewnienie, aby wszystkie rodzaje ryzyka, finansowego i niefinansowego, były zarządzane, monitorowane i kontrolowane odpowiednio do przyjętego profilu ryzyka (tolerancji na ryzyko) oraz charakteru i skali działania Grupy. Ważną zasadą zarządzania ryzykiem jest optymalizacja relacji ryzyka i rentowności - w Grupie zwraca się szczególną uwagę na to, aby podejmowane decyzje biznesowe brały pod uwagę (równoważyły) ryzyko i zysk.

Cele misji zarządzania ryzykiem osiągnięte są poprzez realizację następujących działań:

- Opracowanie strategii zarządzania ryzykiem, polityki kredytowej, procesów i procedur określających zasady akceptacji dopuszczalnego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- Wdrażanie, w coraz większym zakresie, narzędzi informatycznych służących identyfikacji, kontroli i pomiarowi ryzyka,
- Zwiększanie wśród pracowników świadomości odpowiedzialności za właściwe zarządzanie ryzykiem na każdym poziomie struktury organizacyjnej Grupy.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie jest scentralizowane i uwzględnia potrzebę osiągnięcia założonej rentowności jak również utrzymania odpowiedniej relacji ryzyko - kapitał, w kontekście posiadania odpowiedniego poziomu kapitału na pokrycie ryzyka. W ramach zarządzania ryzykiem wykorzystuje się także szeroki zakres metod - zarówno jakościowych jak i ilościowych, w tym zaawansowane narzędzia matematyczno-statystyczne, wspomagane przez odpowiednie systemy informatyczne.

Grupa, określając cele biznesowe, bierze pod uwagę zdefiniowane ramy ryzyka (tolerancję na ryzyko) w celu zapewnienia, aby struktura i rozwój biznesu odpowiadały zakładanemu profilowi ryzyka charakteryzującego się szeregiem parametrów takich jak:

- Wzrost kredytowania wg produktów / segmentów,
- Struktura portfela kredytowego,
- Wskaźniki jakości portfela,
- Koszt ryzyka,
- Wymogi kapitałowe/kapitał ekonomiczny,
- Wymagana wielkość i struktura płynności.

Model zarządzania i kontroli ryzyka na poziomie Grupy opiera się na następujących podstawowych zasadach:

- zapewnienie kompleksowej kwantyfikacji i parametryzacji różnych rodzajów ryzyka pod kątem optymalizacji struktury bilansu i pozycji pozabilansowych Grupy, przy uwzględnieniu założonego poziomu rentowności prowadzonej działalności biznesowej. Główne obszary analizy obejmują: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko płynności oraz ryzyko operacyjne,
- wszystkie typy ryzyka są monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do dochodowości prowadzonej działalności oraz poziomu kapitału niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa operacji z punktu widzenia wymogów kapitałowych. Wyniki pomiarów ryzyka są regularnie raportowane w ramach systemu informacji zarządczej,
- rozdzielenie obowiązków w zakresie powstania ryzyka, zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem w Grupie przedstawia poniższy schemat:

Podział kompetencji w zakresie zarządzania ryzykiem przedstawia się następująco:

- Rada Nadzorcza jest odpowiedzialna za nadzorowanie zgodności polityki podejmowania ryzyka przez Grupę ze strategią Grupy oraz jego planem finansowym. W ramach Rady Nadzorczej działa Komitet ds. Ryzyka, który wspiera ją w realizacji tych zadań m.in. opiniując strategię ryzyka Grupy, w tym tolerancję Grupy do ponoszenia ryzyka i weryfikując ceny pasywów i aktywów oferowanych klientom.
- Zarząd odpowiada za efektywność systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz systemu kontroli wewnętrznej;
- Komitet Kredytowy, Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów oraz Komitet Należności Zagrożonych są odpowiedzialne za bieżące zarządzanie różnymi rodzajami ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Ryzyka, oraz Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego są odpowiedzialne za definiowanie polityki oraz za monitorowanie i kontrolowanie różnych rodzajów ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Walidacyjny odpowiedzialny jest za akceptację wyników walidacji modeli ryzyka oraz nadzór nad wdrażaniem zaleceń określonych przez Biuro Walidacji Modeli;
- Departament Ryzyka odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za identyfikację, pomiar, analizę, monitorowanie i raportowanie ryzyka w Grupie. Departament Ryzyka przygotowuje również zasady zarządzania ryzykiem i odpowiednie procedury, a także przedstawia informacje i proponuje kierunki działania niezbędne do podejmowania decyzji przez Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów, Komitet Ryzyka i Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem;
- Departament Ratingu odpowiedzialny jest przede wszystkim za nadawanie ratingów ryzyka (ocena wiarygodności kredytowej) dla klientów korporacyjnych Banku oraz monitoring i ewentualną zmianę ratingów w okresie ich obowiązywania. Proces nadawania ratingów jest niezależny od procesu podejmowania decyzji kredytowej;
- Departament Decyzji Kredytowych Przedsiębiorstw i Departament Decyzji Kredytowych Detalicznych są odpowiedzialne, odpowiednio w ramach Segmentu Klientów Korporacyjnych i Segmentu Klientów Detalicznych, za proces podejmowania decyzji kredytowych, w tym analizowanie sytuacji finansowej klientów, sporządzanie projektów decyzji kredytowych dla poszczególnych szczebli decyzyjnych i podejmowanie decyzji kredytowych w ramach określonych limitów;
- Departament Dochodzenia Należności Detalicznych jest odpowiedzialny za monitorowanie spłat i proces dochodzenia należności przeterminowanych od osób fizycznych;
- Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych opracowuje określone strategie dla każdego klienta ze swojego portfela, w celu jak najszybszej maksymalizacji odzysku i ograniczenia ryzyka ponoszonego przez Grupę. Podejście w poszczególnych sprawach jest stale aktualizowane przy wykorzystaniu bieżących informacji, najlepszych praktyk i doświadczeń w zakresie odzyskiwania należności;
- Biuro Kontroli i Analiz Skarbu jest odpowiedzialne za monitorowanie i wykorzystywanie niektórych limitów Grupy, takich jak limity kontrahenta i limity typu stop-loss, monitorowanie pozycji walutowej Grupy i wyników aktywnego „tradingu” oraz kontrolę operacji Departamentu Skarbu;
- Biuro Walidacji Modeli jest odpowiedzialne za jakościową oraz ilościową analizę i walidację modeli, niezależną od funkcji budowy modeli; przygotowywanie metodyki walidacji i monitorowania modeli; podejmowanie działań związanych z wydawaniem opinii w zakresie adekwatności nowych modeli dla obszaru, którego dotyczą; przygotowywanie raportów na potrzeby Komitetu Walidacyjnego;
- Zespół Zarządzania Ryzykiem Nadużyć jest odpowiedzialny za tworzenie, implementację oraz monitorowanie realizacji polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem nadużyć we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Banku. Zespół stanowi centrum kompetencji dla procesu zapobiegania nadużyciom;
- Departament Zapewnienia Zgodności jest odpowiedzialny za zapewnienie przestrzegania przepisów prawa, związanych z nimi standardów regulacyjnych, zasad i standardów rynkowych oraz wewnętrznych regulacji organizacji oraz kodeksów postępowania.

Grupa opracowała kompleksowy dokument o charakterze wytycznych dotyczących polityki/strategii w zakresie zarządzania ryzykiem „Strategia ryzyka na lata 2018-2020” (wcześniej obowiązywała wersja na lata 2017-2019). Dokument ten jest opracowany w horyzoncie trzyletnim i podlega corocznemu przeglądowi i uaktualnieniu. Jest on zatwierdzany przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Strategia ryzyka jest nierozdzielnie związana z innymi dokumentami strategicznymi, takimi jak: Budżet, Plan Płynności, Plan Kapitałowy.

Strategia Ryzyka opiera się na zdefiniowanych przez Grupę dwóch podstawowych pojęciach:

1. Profil ryzyka: obecny profil ryzyka wyrażony kwotą lub rodzajem ryzyka, na które Grupa jest obecnie narażona. Grupa powinna również przewidywać, jak profil ryzyka może się zmieniać w przyszłości

uwzględniając zarówno oczekiwane jak i skrajne scenariusze ekonomiczne, zgodnie z tolerancją na ryzyko;

2. Tolerancja na ryzyko: maksymalny poziom lub rodzaj ryzyka, jakie Grupa jest w stanie zaakceptować dla osiągnięcia jej finansowego i strategicznego celu.

Celem Strategii Ryzyka jest zdefiniowanie profilu ryzyka oraz utrzymanie profilu ryzyka dla wszystkich rodzajów ryzyka w ramach limitów ustalonych dla tolerancji na ryzyko.

Miary poziomu tolerancji na ryzyko uwzględniają zarówno obecny, jak i przewidywany docelowy profil ryzyka. Zostały one zidentyfikowane w poniższych kluczowych obszarach:

1. Wyłacalność (w tym, jakość aktywów)
2. Płynność i finansowanie
3. Zmienność wyników finansowych i składowych biznesu
4. Działalność operacyjna i reputacja.

Grupa posiada jasno określoną strategię ryzyka obejmującą kredyty detaliczne, korporacyjne, działalność rynkową i płynnościową oraz zarządzanie ryzykiem operacyjnym i kapitałem. Dla każdego ryzyka w szczególności i ogółem, Grupa jasno określa tolerancję na ryzyko.

Tolerancja na ryzyko Grupy jest definiowana głównie poprzez zasady i cele określone w Strategii Ryzyka i dodatkowo uzupełniona bardziej szczegółowo zasadami i jakościowymi wytycznymi przedstawionymi w następujących dokumentach:

- a. Zasady zarządzania i planowania kapitałowego
- b. Zasady i wytyczne kredytowe
- c. Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji
- d. Zasady i reguły zarządzania ryzykiem płynności
- e. Zasady i reguły dotyczące zarządzania ryzykiem rynkowym na rynkach finansowych
- f. Zasady i reguły dotyczące zarządzania ryzykiem rynkowym w Księdze Bankowej
- g. Polityka inwestycyjna
- h. Zasady i wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym
- i. Polityka w zakresie testów warunków skrajnych.

W ramach tolerancji na ryzyko, Grupa określiła strefy tolerancji (zbudowane za zasadzie „światła drogowych”). Strefy tolerancji zależą od zdefiniowanych poziomów mierników tolerancji na ryzyko. Dla wszystkich stref tolerancji określono:

- proces eskalacji podejmowanych działań (organy/jednostki organizacyjne odpowiedzialne za decyzje i wykonanie działań)
- katalog decyzji / działań dotyczących kontroli i ograniczania ryzyka
- procedury monitoringu tolerancji na ryzyko.

Grupa szczególną wagę przykładła do ciągłego doskonalenia procesu zarządzania ryzykiem. Jednym z wymiernych tego efektów jest sukces polegający na zezwoleniu na zastosowanie w szerszym zakresie metody IRB w procesie wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych.

W maju 2019 Bank Millennium nabył 99,79% akcji Euro Banku. W wyniku tej transakcji Bank Millennium poprawił swój udział rynkowy w segmencie detalicznym. Struktura portfela w zakupionym banku jest bardzo zbliżona do struktury produktowej części detalicznej Banku Millennium: kredyty gotówkowe oraz złotówkowe i walutowe kredyty hipoteczne. Po konsolidacji portfela kredytów hipotecznych obu banków udział walutowych kredytów hipotecznych w całości kredytów hipotecznych ulegnie zmniejszeniu. W zakresie ekspozycji kredytów hipotecznych w CHF Euro Banku, Societe Generale Financial Services Holding udzielił 10-letniej gwarancji obejmującej 80% niewypłacalności i ryzyka walutowych kredytów hipotecznych. Pozwoliło to na zmniejszenie efektywnej wagi ryzyka nabytego portfela walutowych kredytów hipotecznych dla Grupy. Societe Generale Financial Services Holding udzielił również 20-letniej gwarancji w pełni pokrywającej ryzyko prawne / sądowe związane z walutowymi kredytami hipotecznymi, w tym wszelkie przyszłe zmiany prawa.

IV.2. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie i planowanie kapitałowe

Zarządzanie kapitałowe odnosi się do dwóch obszarów: zarządzania adekwatnością kapitałową i alokacji kapitału. Dla obydwu z tych obszarów określone zostały cele zarządcze.

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest: (a) spełnienie wymagań określonych w przepisach zewnętrznych (regulacyjna adekwatność kapitałowa) oraz (b) zapewnienie wypłacalności w warunkach normalnych i w warunkach skrajnych (ekonomiczna adekwatność kapitałowa/kapitał wewnętrzny). Realizując ten cel, Bank dąży do osiągnięcia wewnętrznych długookresowych limitów (celów) kapitałowych, określonych w Strategii Ryzyka.

Z kolei celem alokacji kapitału jest kreowanie wartości dla właścicieli poprzez maksymalizację zwrotu z działalności obciążonej ryzykiem, biorąc pod uwagę ustaloną tolerancję na ryzyko.

W ramach zarządzania kapitałowego realizowany jest również proces planowania kapitału. Celem tego procesu jest określenie funduszy własnych (baza kapitałowa określająca możliwość podjęcia ryzyka) i wykorzystania kapitału (wymogi kapitału regulacyjnego i kapitału ekonomicznego) w taki sposób, aby zapewnić spełnienie limitów (celów) kapitałowych, przy założeniu realizacji przewidywanej strategii biznesowej i profilu ryzyka - w normalnych i skrajnych warunkach ekonomicznych.

Regulacyjna adekwatność kapitałowa

Grupa jest zobowiązana na mocy prawa do spełnienia minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych, określonych w art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR). Jednocześnie przy ustalaniu limitów/celów kapitałowych uwzględniono:

- Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX) - zalecenie KNF dotyczące dodatkowego wymogu kapitałowego dla zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, wynikające z art. 138 ust. 1 pkt 2a ustawy Prawo bankowe. Aktualnie bufor ten został ustalony w zaleceniach KNF w październiku i listopadzie 2018 roku w wysokości 6,41 p.p. (Bank) i 6,27 p.p. (Grupa) dla łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 4,81 p.p. (Bank) i 4,70 p.p. (Grupa) dla Wskaźnika Tier1 oraz 3,57 p.p. (Bank) i 3,51 p.p. (Grupa) dla Wskaźnika CET1. Obecna wysokość bufora nie uwzględnia portfela walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez Euro Bank. W opinii Banku, ich uwzględnienie spowodowałoby obniżenie bufora;
- Wymóg połączonego bufora - określony w ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym - który składa się z:
  - Bufora zabezpieczenia kapitału w wysokości 2,5%;
  - Bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) - w wysokości 0%, przy czym wysokość jest corocznie ustalana przez KNF;
  - Bufora ryzyka systemowego w wysokości 3%;
  - Bufora antycykliczny w wysokości 0%.

Ryzyko kapitałowe wyrażone powyższymi celami/limitami kapitałowymi, jest przedmiotem regularnego pomiaru i monitoringu. W odniesieniu do wszystkich docelowych wartości kapitału ustalono pewne minimalne zakresy tych wartości. Wskaźniki kapitałowe w danym przedziale determinują konieczność podjęcia odpowiednich decyzji lub działań zarządczych. Regularny monitoring ryzyka kapitałowego opiera się na klasyfikacji wskaźników kapitałowych do odpowiednich przedziałów, a następnie przeprowadza się ocenę trendów i czynników mających wpływ na poziom adekwatności kapitałowej.

Wymogi w zakresie funduszy własnych

Grupa jest w trakcie realizacji projektu stopniowego wdrażania metody ratingów wewnętrznych (IRB) w celu obliczania minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i oblicza wymogi w zakresie funduszy własnych przy użyciu metody IRB oraz metody standardowej dla ryzyka kredytowego oraz metod standardowych dla innych rodzajów ryzyka.

Pod koniec 2012 r. Banco de Portugal (będący nadzorcą konsolidującym) we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego (KNF) udzielił zezwolenia na stosowanie metody IRB w odniesieniu do następujących portfeli kredytowych: (i) ekspozycje detaliczne wobec klientów indywidualnych zabezpieczone na nieruchomościach mieszkalnych (RRE), (ii) odnawialne ekspozycje detaliczne (QRRE). Zgodnie z przedmiotową zgodą, minimalne

wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone z wykorzystaniem metody IRB musiały być czasowo utrzymane na poziomie nie mniejszym niż 80% (tzw. floor nadzorczy) odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową.

W trakcie 2014 roku Bank złożył do Organów Nadzoru wnioski o uzyskanie zgody na objęcie metodą IRB portfeli: „pozostały detal” i „korporacyjny”. Bank złożył także do Organów Nadzoru plan wdrożenia metody IRB (roll-out plan) dla pozostałych portfeli: „pozostały detal” i „korporacyjny”.

Pod koniec 2014 roku Bank uzyskał kolejną decyzję wydaną przez Organy Nadzoru w zakresie stosowania metody IRB. Zgodnie z jej treścią dla portfeli RRE i QRRE, wymogi kapitałowe w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego powinny być utrzymywane tymczasowo na poziomie nie mniejszym niż 70% (floor nadzorczy) odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową, dopóki Bank nie wypełni dodatkowych warunków zdefiniowanych przez Nadzorcę.

Bank otrzymał w lipcu 2017 r. zezwolenie Organów Nadzoru (Europejski Bank Centralny we współpracy z KNF) na zastosowanie istotnych zmian w stosowanych modelach IRB (modele LGD) i zniesienie floora nadzorczego. Pozytywny wpływ tej decyzji został w dużej mierze zneutralizowany przez wspomniane wcześniej podwyższenie pod koniec 2017 roku bufora II Filara kredytów walutowych.

Od końca maja 2019 r. Bank uwzględnił w kalkulacji wymogów w zakresie funduszy własnych nabycie 99,79% akcji Euro Banku S.A., co było głównym powodem ich wyraźnego wzrostu w 2 kwartale 2019 roku.

Kapitał wewnętrzny

Grupa definiuje kapitał wewnętrzny zgodnie z ustawą Prawo bankowe, jako kwotę niezbędną do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniając przewidywany poziom ryzyka w przyszłości.

Kapitał wewnętrzny jest wykorzystywany w zarządzaniu kapitałowym, w procesach zarządzania ekonomiczną adekwatnością kapitałową oraz alokacji kapitału. Grupa zdefiniowała proces wyliczania kapitału wewnętrznego (ekonomicznego). W tym celu dla mierzalnych rodzajów ryzyka wykorzystywane są modele i metody matematyczno-statystyczne.

Utrzymanie ekonomicznej adekwatności kapitałowej oznacza pokrycie (zabezpieczenie) kapitału wewnętrznego (zagregowanej miary ryzyka) przez dostępne zasoby finansowe (fundusze własne). Obowiązek takiego zabezpieczenia ryzyka wynika wprost z ustawy Prawo bankowe, co znalazło odzwierciedlenie w celach/limitach kapitałowych Grupy - buforze kapitału ekonomicznego oraz buforze kapitału ekonomicznego w warunkach skrajnych.

W 2 kwartale 2019 roku obydwie powyższe cele kapitałowe zostały spełnione z nadwyżką. Nadwyżka funduszy własnych nad kapitałem wewnętrznym umożliwia dalszy wzrost skali działalności, szczególnie w kierunku produktów generujących wysoki zwrot z uwzględnieniem ponoszonego ryzyka.

Równolegle kapitał wewnętrzny jest wykorzystywany w procesie alokacji kapitału, do przydzielenia kapitału wewnętrznego na produkty/linie biznesowe, obliczenia miar efektywności uwzględniających ryzyko, ustalenia limitów na ryzyko i realokacji kapitału wewnętrznego.

Wyniki adekwatności kapitałowej

Adekwatność kapitałowa dla Grupy i dla Banku w okresie ostatniego roku przedstawia poniższa tabela:

Adekwatność kapitałowa	30.06.2019	30.06.2018	30.06.2019	30.06.2018
	Grupa	Grupa	Bank	Bank
Aktywa ważone ryzykiem	47 048,1	34 268,7	39 987,6	37 744,5
<i>W tym z tytułu nabycia Eurobanku</i>	9 199,5	-	3 382,0	-
Wymogi w zakresie funduszy własnych, w tym:	3 763,8	2 741,5	3 199,0	2 699,6
- z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta	3 324,5	2 399,0	2 878,7	2 383,7
- z tytułu ryzyka rynkowego	19,9	27,9	19,9	27,9
- z tytułu ryzyka operacyjnego	415,9	310,8	297,7	284,1
- z tytułu korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	3,6	3,8	2,8	3,9
Fundusze własne, w tym:	9 470,5	8 009,6	8 187,5	7 807,0
- Kapitał podstawowy Tier 1	7 940,5	7 309,6	6 757,5	7 107,0
<i>W tym wpływ nabycia Eurobanku</i>	<i>- 199,0</i>		<i>- 1 126,1</i>	
- <i>Kapitał Tier 2</i>	<i>1 530,0</i>	<i>700,0</i>	<i>1 430,0</i>	<i>700,0</i>
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	20,13%	23,37%	20,47%	23,14%
Minimalny wymagany poziom	19,77%	18,535%	19,91%	18,655%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wskaźnika TCR (p.p.)	+ 0,36	+ 4,835	+ 0,56	+ 4,485
Wskaźnik kapitału Tier 1	16,88%	21,33%	16,90%	21,06%
Minimalny wymagany poziom	16,20%	15,185%	16,31%	15,275%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wskaźnika T1 (p.p.)	+ 0,68	+ 6,145	+ 0,59	+ 5,785
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1)	16,88%	21,33%	16,90%	21,06%
Minimalny wymagany poziom	13,51%	12,655%	13,59%	12,725%
Nadwyżka(+) / Niedobór (-) wskaźnika CET1 (p.p.)	+ 3,37	+ 8,675	+ 3,31	+ 8,335

Na 30.06.2019 roku, adekwatność kapitałowa mierzona wskaźnikiem kapitału podstawowego Tier 1 i łącznym wskaźnikiem kapitałowym, obniżyła się w perspektywie rocznej zarówno dla Banku jak i Grupy. Wskaźnik CET1 spadł o 4,2 p.p. i 4,5 p.p. a TCR o 2,7 p.p. i 3,2 p.p. (Bank i Grupa).

Aktywa ważone ryzykiem (RWA) wzrosły w ciągu 12 miesięcy o ok. 2,2 i 12,8 mld PLN (Bank i Grupa, odpowiednio o 5,9% i 37,3%). Najważniejszym czynnikiem powodującym wzrost aktywów ważonych ryzykiem było zrealizowanie umowy nabycia akcji Euro Bank SA, które spowodowało zwiększenie RWA o prawie 9,2 mld PLN (Grupa).

Fundusze własne zwiększyły się od czerwca 2018 roku o 380 mln PLN (Bank) i o 1461 mln PLN (Grupa). Najważniejsze czynniki wpływające na wysokość funduszy własnych na poziomie jednostkowym to: zatrzymanie zysku netto za 2018 rok w 1 kwartale 2019 roku (wzrost o 722 mln PLN), emisja długu podporządkowanego w 1 kwartale 2019 roku (wzrost o 830 mln zł) oraz uwzględnienie zaangażowania kapitałowego w Eurobanku (spadek o 1.126 mln PLN). Z kolei na poziomie skonsolidowanym fundusze własne zwiększyły się na skutek: zatrzymanie zysku netto za 2018 rok w 1 kwartale 2019 roku (wzrost o 761 mln PLN), emisja długu podporządkowanego w 1 kwartale 2019 roku (wzrost o 830 mln zł) i efekt nabycia akcji Eurobanku w 2 kwartale 2019 r. (spadek o 199 mln zł).

Minimalne wielkości wskaźników kapitałowych wymagane przez KNF dla Banku jak i Grupy zostały osiągnięte z nadwyżką, pomimo przejęcia Euro Banku i niezaktualizowania przez KNF Bufora II Filara kredytów walutowych (RRE FX), który nie uwzględnia tego wydarzenia. Na koniec czerwca 2019 roku nadwyżka dla TCR Grupy wynosiła 0,36 p.p. a nadwyżka dla wskaźnika CET1 wynosiła 3,37 p.p. (wielkości nadwyżki dla Banku solo to odpowiednio: 0,56 p.p. i 3,31 p.p.). Można więc stwierdzić, że Grupa Banku Millennium wykorzystwała nadwyżkowy kapitał do zakupu Euro Banku. Grupa Banku Millennium planuje wykorzystać zwiększony udział w rynku do odbudowania silnej pozycji kapitałowej

IV.3. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza niepewność dotyczącą wywiązania się przez Klienta z zawartych z Grupą umów z zakresu jego finansowania, czyli spłaty w określonym czasie kapitału i odsetek, co może spowodować stratę finansową Grupy.

Realizowana w Grupie **polityka kredytowa** opiera się na zbiorze następujących zasad:

- centralizacja procesu decyzji kredytowych;
- wykorzystanie określonych modeli scoringowych/ratingowych dla każdego segmentu Klientów/typu produktów;
- wykorzystanie narzędzi informatycznych (workflows) w celu wspomagania procesu kredytowego na wszystkich etapach;
- istnienie wyspecjalizowanych departamentów decyzji kredytowych dla poszczególnych segmentów Klienta;
- regularny monitoring portfela kredytowego, zarówno na poziomie każdej transakcji z osobna w przypadku istotnych ekspozycji, jak również na poziomie sub-portfela kredytowego (ze względu na segment Klienta, typ produktu, kanał dystrybucji, itd.);
- wykorzystanie struktury limitów i sublimitów ekspozycji kredytowej w celu uniknięcia koncentracji ryzyka oraz promowania efektu dywersyfikacji portfela kredytowego;
- istnienie odrębnej jednostki odpowiedzialnej za nadawanie ratingu Klientowi korporacyjnemu, oddzielając tym samym badanie oceny zdolności kredytowej Klienta i przyznanie transakcji kredytowej od oceny jego wiarygodności.

W obszarze ryzyka kredytowego w pierwszym półroczu 2019 r Grupa skoncentrowała się na dostosowaniu zasad polityki kredytowej do zmieniających się warunków gospodarczych oraz doskonaleniu narzędzi i procesów zarządzania ryzykiem kredytowym, a w szczególności:

- uaktualnieniu Strategii ryzyka na lata 2019-2021;
- optymalizacji metodologii, narzędzi i procesów zarządzania ryzykiem kredytowym dla klientów detalicznych oraz korporacyjnych;
- przebudowie modeli ratingowych z wykorzystaniem nowych źródeł danych celem zwiększenia ich mocy dyskryminacyjnej;
- uaktualnieniu klasyfikacji ryzyka branżowego i limitów branżowych.

W segmencie detalicznym zakończone proces wdrażania zaleceń nadzorczych. Jednocześnie w ramach przygotowania do fuzji z Eurobank rozpoczęto implementację zmian w polityce kredytowej udzielania kredytów konsumpcyjnych, których celem jest obsłużenie nowych grup docelowych Klientów z zachowaniem obecnie obserwowanego poziomu ryzyka.

Ponadto wdrożone zostały liczne zmiany w procesie, których celem jest automatyzacja dotychczasowych czynności przy zachowaniu dotychczasowej polityki kredytowej.

Natomiast w segmencie korporacyjnym Grupa skoncentrowała się na działaniach mających na celu usprawnienie i przyspieszenie procesów kredytowych. Poszerzono ofertę produktową dla klienta korporacyjnego. Dokonano również aktualizacji stosowanej polityki branżowej i tolerancji na ryzyko w poszczególnych sektorach. Podobnie jak w poprzednich okresach kontynuowano prace nad doskonaleniem narzędzi informatycznych wspierających procesy, w szczególności proces monitorowania.

Wszystkie powyższe zmiany zarówno w segmencie detalicznym jak i korporacyjnym pozwoliły Grupie osiągnąć zdefiniowane cele w zakresie wzrostu portfela kredytowego, przy jednoczesnym zachowaniu poziomu ryzyka na akceptowalnym poziomie zdefiniowanym w Strategii Ryzyka.

Jakość portfela kredytowego

Grupa Banku Millennium w dalszym ciągu może pochwalić się aktywami o jednej z najwyższych jakości wśród polskich banków: udział kredytów z utratą wartości (koszyk 3) w portfelu kredytowym ogółem pozostaje na niskim poziomie 4,30% (spadek o 0,44 pkt % w porównaniu z czerwcem 2018). Udział kredytów przeterminowanych o ponad 90 dni w portfelu ogółem także spadł w okresie ostatniego roku z 2,71% w czerwcu 2018r. do 2,52% na koniec czerwca 2019r.

Wskaźnik pokrycia kredytów z utratą wartości uległ zmniejszeniu w ciągu roku z poziomu 76,1% na koniec czerwca 2018 do 62,3% (ten wysoki spadek związany jest z konsolidacją od maja 2019 w Grupie portfela Euro Banku o niskim stopniu pokrycia odpisami po wycenie PPA). Pokrycie kredytów przeterminowanych o ponad 90 dni rezerwami zmalało też istotnie w rezultacie uwzględnienia Euro Banku i wyniosło na 30.06.2019r -106,4%.

Dynamikę głównych wskaźników ilustrujących jakość portfela kredytowego Grupy przedstawia poniższa tabela:

Wskaźniki jakości portfela Grupy	30.06.2019	30.06.2018
Kredyty z utratą wartości ogółem (mln PLN)	3 000	2 474
Odpisy z tytułu utraty wartości (mln PLN)	1 797	1 806
Korekta do wartości godziwej	70	76
Ogółem odpisy z tytułu utraty wartości i korekta do wartości godziwej	1 867	1 882
Kredyty z utratą wartości do kredytów ogółem (%)	4,30%	4,74%
Kredyty przeterminowane ponad 90 dni/kredyty ogółem	2,52%	2,71%
Ogółem odpisy z tytułu utraty wartości i korekta do wartości godziwej/kredyty z utratą wartości (%)	62,3%	76,1%
Odpisy ogółem i korekta wartości godziwej/kredyty przeterminowane (>90dni) (%)	106,4%	133,3%

Wskaźniki kredytów z utratą wartości wg poszczególnych segmentów wykazują znaczący trend spadkowy, zarówno w portfelu detalicznym rok do roku (hipoteczne z 2,86% do 2,55%, a pozostałe z 12,55% do 8,67%), jak i korporacyjnym w Banku (z 4,10% do 3,71%), a jedynie portfel leasingowy wykazał pogorszenie (wzrost do 4,12%). Takie same trendy zaobserwowano w tych segmentach także dla wskaźnika kredytów przeterminowanych powyżej 90 dni. Poprawa wskaźników dla portfeli detalicznych wynika ze specyfiki ujmowania w Grupie portfela detalicznego Euro Banku, a dodatkowo ze wzmożonej akcji spisywania należności z utratą wartości (w tym: przeterminowanych) w ciężar odpisów.

W stosunku do czerwca 2018 roku poprawie uległa struktura kredytów hipotecznych w portfelu Grupy. Wprawdzie wartość walutowych kredytów hipotecznych (w ujęciu złotowym) nieznacznie wzrosła (jego amortyzacja była nieznacznie mniejsza od wartości portfela konsolidowanego w ramach Euro Banku), ale ich udział w całym portfelu kredytów hipotecznych spadł o ok. 11,5 p.p. do 42,6%. Zmiana struktury walutowej portfela kredytów hipotecznych była wsparta istotnym wzrostem sprzedaży kredytów w PLN.

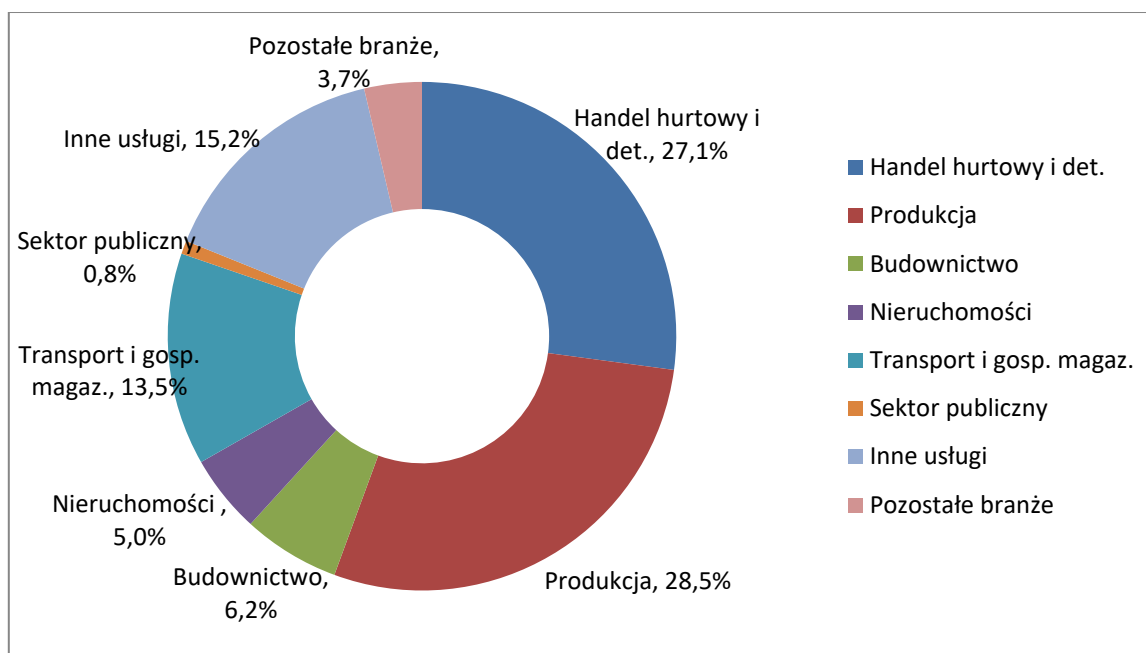
Jakość portfela kredytowego w poszczególnych rodzajach kredytów:

Rodzaj kredytu	Kredyty przeterminowane powyżej 90 dni		Kredyty z utratą wartości	
	30.06.2019	30.06.2018	30.06.2019	30.06.2018
Hipoteczne	1,21%	1,24%	2,55%	2,86%
Inne dla Klientów detalicznych*	5,41%	8,34%	8,67%	12,55%
Leasing	2,22%	1,75%	4,12%	3,95%
Pozostałe Przedsiębiorstwa	2,69%	2,76%	3,71%	4,10%
Portfel kredytów ogółem	2,52%	2,71%	4,30%	4,74%

(* w tym: Mikrobiznes o obrotach do 5 mln zł)

Portfel Grupy charakteryzuje się odpowiednią dywersyfikacją, zarówno ze względu na koncentrację największych ekspozycji, jak ze względu na koncentrację w sektorach gospodarki. Udział 10 największych ekspozycji (klienci lub grupy klientów powiązanych) utrzymuje się na bezpiecznym poziomie 3,8%. Udział głównych sektorów w portfelu Grupy przedstawia poniższy rysunek:

IV.4. Pozostałe rodzaje ryzyka

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe obejmuje bieżące i potencjalne oddziaływanie, jakie na wynik finansowy lub kapitał mają zmiany wartości portfela Grupy w wyniku niekorzystnych zmian parametrów (cen) rynkowych. Zasady zarządzania ryzykiem rynkowym i jego kontroli są określone w sposób scentralizowany, z wykorzystaniem tych samych pojęć i miar, które są stosowane we wszystkich podmiotach Grupy BCP. W pierwszym półroczu 2019, ryzyko rynkowe generowały jedynie instrumenty stopy procentowej i instrumenty walutowe.

Główną miarą stosowaną przez Grupę w celu oceny ryzyka rynkowego jest parametryczny model VaR (Value at Risk) - oczekiwana strata, która może pojawić się w portfelu w określonym czasie (10-dniowy okres utrzymywania) z określonym prawdopodobieństwem (99% przedział ufności), w wyniku niekorzystnych zmian na rynku. Pomiar wartości zagrożonej (VaR) odbywa się codziennie, zarówno indywidualnie dla każdego z obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie ryzyka i zarządzanie nim, jak i na bazie skonsolidowanej dla Banku ogółem, Księgi Bankowej jak i Handlowej, z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji istniejącej pomiędzy poszczególnymi portfelami. Pomimo codziennych pomiarów na poziomie każdej księgi i obszaru ryzyka rynkowego, model VaR jest głównie stosowany i analizowany na poziomie Księgi Handlowej, gdzie intencją polityki jest regularny obrót pozycjami (głównie codziennie). Z tego powodu model VaR nie obejmuje pozycji Banku Euro, ponieważ jego Księga handlowa nie istnieje. Z drugiej strony, zgodnie z wytycznymi nadzorczymi¹, ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej jest objęte zarówno miarami opartymi na dochodach, jak i na wartości ekonomicznej kapitału.

W I półroczu 2019 roku całkowite limity ryzyka rynkowego w ujęciu VaR nie były przekraczane - zarówno dla całej Grupy, jak i dla Księgi Bankowej i Księgi Handlowej z osobna. Podobnie całkowita otwarta pozycja walutowa (w ciągu dnia, jak również na zamknięcie) pozostawała znacznie poniżej 2% Funduszy Własnych i poniżej obowiązujących limitów maksymalnych.

Wszystkie ewentualne przekroczenia limitów na ryzyko rynkowe są raportowane i udokumentowane oraz ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencji.

Równoległe do metody VaR, w celu oszacowania potencjalnych strat ekonomicznych wynikających ze skrajnych zmian czynników ryzyka rynkowego przeprowadza się szereg testów warunków skrajnych dla portfeli, które najbardziej narażone są na ryzyko rynkowe. W I półroczu 2019 roku wyniki testów warunków skrajnych były

¹ Wytyczne w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego, EBA/GL/2018/02.

regularnie raportowane do Komitetu Kapitału, Aktywów i Pasywów (KKAP). Nie zidentyfikowano żadnych przekroczeń ustalonych wewnętrznie limitów.

Ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej (IRRBB)

W przypadku Księgi Bankowej, głównym składnikiem ryzyka rynkowego jest ryzyko stopy procentowej. Wahania rynkowych stóp procentowych mają wpływ na wynik odsetkowy netto Grupy, zarówno w krótkim jak i w średnim horyzoncie czasu, wpływając również na jego wartość ekonomiczną w perspektywie długoterminowej. Pomiar obydwu wielkości jest komplementarny w rozumieniu pełnego zakresu ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej.

Od dnia zakupu akcji Euro Banku, pozycje te są konsolidowane i uwzględnione w pomiarze ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej zgodnie z zasadami stosowanymi w całej Grupie Banku Millennium.

W poniżej tabeli przedstawiono wrażliwość Księgi Bankowej na zmiany stóp procentowych mierzony miarami opartymi na wyniku odsetkowym netto (NII). Wpływ na wyniku z tytułu odsetek netto w horyzoncie następných 12 miesięcy (na bazie wyniku odsetkowego za 2 kw. w ujęciu rocznym) w wyniku równoległego, nagłego przesunięcia krzywej dochodowości dla pozycji Księgi Bankowej w Polskich Złoty, jest następujący:

Wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę stóp w PLN	30.06.2019(*)	31.12.2018
przesunięcie krzywej dochodowości w górę o 100 p.b.	+1,4%	+3,4%
przesunięcie krzywej dochodowości w dół o 100 p.b.	-3,4%	-4,6%

(*) Euro Bank został uwzględniony.

Wpływ zmian stóp procentowych na wynik z tytułu odsetek jest asymetryczny i jest negatywny w sytuacji spadku stóp procentowych. Wynika to z faktu, że ze względu na polski system prawny, oprocentowanie kredytów konsumpcyjnych i kart kredytowych jest ograniczone (od stycznia 2016 nie może przekraczać dwukrotności stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego powiększonej o 7 punktów procentowych). Siła wpływu na wynik z tytułu odsetek w obliczu spadku stóp procentowych zależy między innymi od procentowego udziału portfela kredytowego podlegającego nowej maksymalnej stawce oprocentowania.

W pierwszej połowie 2019 podjęto dalsze kroki celem wdrożenia zmienionych wytycznych w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego (Wytyczne EBA, EBA/GL/2018/02), które obowiązują od 30 czerwca 2019 r. W maju 2019 r. Komitet Kapitału, Aktywów i Pasywów zweryfikował i zatwierdził założenia behawioralne stosowane w pomiarze IRRBB (rachunki z wbudowaną opcjonalnością po stronie klienta i rachunki bez określonych terminów przeszacowania), a także dostosował narzędzia do pomiaru IRRBB w celu regularnego monitorowania i raportowania wyników nadzorczego testu wartości odstających (SOT).

Wyniki SOT z czerwca 2019 r. pokazują, że nawet w najdotkliwszym scenariuszu zmiana wartości ekonomicznej kapitału dla Księgi Bankowej (w tym Euro Bank, ale bez uwzględnienia profilu ryzyka funduszy własnych) jest znacznie poniżej limitu nadzorczego wynoszącego 15% CET 1. Natomiast w standardowym scenariuszu nadzorczym (wzrost lub spadek stóp procentowych o 200 p.b.), zmiana wartości ekonomicznej kapitału dla Księgi Bankowej jest daleko od limitu nadzorczego wynoszącego 20% Funduszy Własnych.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności odzwierciedla możliwość poniesienia istotnych strat w wyniku pogorszenia się warunków finansowania (ryzyko finansowania) i/lub sprzedaży aktywów poniżej ich wartości rynkowej (ryzyko płynności rynku) w celu zaspokojenia potrzeb finansowania wynikających ze zobowiązań Grupy.

Proces planowania i budżetowania Banku obejmuje przygotowanie planu płynności w celu zagwarantowania, że wzrost biznesu będzie wspomagany przez odpowiednią strukturę finansowania płynności oraz spełnione zostaną wymagania nadzorcze w zakresie ilościowych miar płynności.

Na koniec maja 2019, po zakupie akcji Euro Banku, wszystkie nadzorcze oraz wewnętrzne wskaźniki płynności uległy obniżeniu. Niemniej, wszystkie wskaźniki pozostawały znacznie powyżej obowiązujących minimalnych limitów.

Utrzymanie komfortowej pozycji płynnościowej było możliwe dzięki akcjom zaplanowanym i podjętym przez grupę z wyprzedzeniem. Grupa zwiększyła głównie stabilną bazę depozytową od osób fizycznych i wyemitowała dziesięcioletnie obligacje podporządkowane o łącznej wartości nominalnej 830,0 mln zł z terminem wykupu w dniu 30 stycznia 2029 r., co pozwoliło znacznie poprawić swój bufor płynności i na dzień przejęcia Euro Banku

umożliwiło Grupie spłacić całkowicie jego zewnętrzne finansowanie, a także pokryć cenę zakupu poprzez upłynnienie części nadwyżki płynności (nieobciążone aktywa płynne). Dzięki temu nie były wymagane dodatkowe źródła finansowania przy jednoczesnym zachowaniu bezpiecznej pozycji płynnościowej.

Po przejściu Euro Banku depozyty ogółem klientów Grupy osiągnęły poziom 76,8 mld zł (66,2 mld zł na koniec grudnia 2018 r.). Wzrost depozytów był napędzany głównie przez środki osób fizycznych, których udział w całości depozytów klientów wzrósł do ok. 75,0% na koniec czerwca 2019 r. z ok. 72,1% na koniec grudnia 2018 r. Rosnący udział środków od osób fizycznych miał pozytywny wpływ na płynność Grupy i wspierał utrzymanie wskaźników nadzorczych.

W I półroczu 2019 wskaźnik kredyty/depozyty Grupy Banku Millennium utrzymany był stale wyraźnie poniżej 100%. Wskaźnik ten wynosił 88% na koniec czerwca 2019 roku (w porównaniu do 78% na koniec grudnia 2018). Nadwyżka płynności stale inwestowana była w portfel aktywów płynnych (gotówka, saldo na rachunku w NBP, Bony pieniężne NBP i Polskie obligacje skarbowe). Udział polskich papierów skarbowych w portfelu papierów wartościowych ogółem wynosił na koniec czerwca 2019 roku ok. 99%. W ciągu 2019 roku, portfel ten spadł z 22,7 miliarda PLN na koniec grudnia 2018 roku (28% aktywów ogółem) do ok. 19,2 miliarda PLN na koniec czerwca 2019 roku (21% aktywów ogółem). Portfel skarbowych papierów wartościowych uzupełniony gotówką oraz ekspozycjami wobec Narodowego Banku Polskiego, traktowany jako zapas płynności Grupy, który pozwoli przetrwać ewentualne sytuacje kryzysowe (patrz Tabela poniżej).

Wskaźniki płynności	30.06.2019(*)	31.12.2018(*)
Wskaźnik Kredyty/Depozyty (w %)	88%	78%
Portfel aktywów płynnych (mln PLN) (*)	18 274	22 836
Wymóg dotyczący pokrycia płynności, LCR (w %)	172%	212%

(*) Euro Bank został uwzględniony.

(*) *Portfel aktywów płynnych: Łączna suma gotówki, ekspozycji w stosunku do NBP (w tym nadwyżka nad wymaganą wysokość rezerwy obowiązkowej, bony NBP) oraz dłużnych papierów wartościowych Skarbu Państwa, należności od banków o terminie wymagalności do 1 miesiąca. Portfel dłużnych papierów wartościowych pomniejsza się o papiery zablokowane na cele inne niż płynnościowe.*

Konsekwentnie głównym źródłem finansowania Grupy pozostaje duża, zdywersyfikowana oraz stabilna baza depozytów pochodzących od Klientów detalicznych, korporacyjnych oraz Klientów z sektora publicznego. Źródłem finansowania średnioterminowego pozostają również pożyczki średnioterminowe, dług podporządkowany, emisja obligacji własnych oraz bankowych papierów wartościowych.

Płynność w walutach obcych Grupa zapewnia dzięki denominowanym w walucie pożyczkom bilateralnym, jak również długowi podporządkowanemu oraz transakcjom swapów walutowych jak i procentowo-walutowych. Portfel swapów jest zdywersyfikowany w zakresie kontrahentów oraz terminów zapadalności. Z większością kontrahentów Bank ma podpisane aneksy do umów ramowych, regulujące kwestie zabezpieczeń (ang. Credit Support Annex, CSA).

Oszacowanie ryzyka płynności Grupy jest przeprowadzane zarówno przy użyciu wskaźników zdefiniowanych przez władze nadzorcze, jak i własnych miar, dla których także ustanowiono limity ekspozycji. W 2019 roku zarówno wewnętrzne jak i nadzorcze miary płynności utrzymywane były znacznie powyżej minimalnych limitów, włączając wymóg pokrycia płynności netto (LCR) wyznaczanym zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR). Minimalny, nadzorczy poziom wskaźnika LCR w wysokości 100%, został spełniony przez Grupę (na koniec czerwca 2019 roku wskaźnik LCR z uwzględnieniem pozycji z Euro Banku osiągnął poziom 172%).

Ponadto Grupa stosuje wewnętrzną analizę płynności strukturalnej na bazie skumulowanych urealnionych luk płynności (tj. z założeniem prawdopodobieństwa powstania przepływu środków pieniężnych). W I półroczu 2019 r. wszystkie luki płynności były utrzymywane na poziomach wyraźnie przewyższających minimalne limity.

Testy warunków skrajnych w zakresie płynności przeprowadza się co najmniej raz na kwartał, aby zrozumieć profil ryzyka płynności Grupy, upewnić się, że Grupa potrafi wypełnić swoje zobowiązania na wypadek kryzysu płynności, jako wsparcie przygotowania planu awaryjnego w zakresie płynności i decyzji zarządczych.

Proces zarządzania ryzykiem płynności jest uregulowany w polityce wewnętrznej, która jest przedmiotem akceptacji Zarządu Banku.

Grupa dysponuje również procedurami awaryjnymi dla sytuacji zwiększonego ryzyka płynności - Plan Awaryjny Płynności. Plan Awaryjny Płynności ustala koncepcje, priorytety, obowiązki i konkretne środki do podjęcia na wypadek kryzysu płynności. Awaryjny Plan Płynności jest testowany i aktualizowany co najmniej raz w roku.

Ryzyko operacyjne

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym oparte jest o wdrożoną w Grupie strukturę procesową nakładającą się na tradycyjną strukturę organizacyjną. Bieżące zarządzanie poszczególnymi procesami, włączając w to zarządzanie profilem ryzyka operacyjnego procesu, powierzone jest Właścicielom Procesów, którzy raportują do wszystkich pozostałych jednostek uczestniczących w procesie zarządzania ryzykiem i są przez te jednostki wspierani.

W celu zarządzania ryzykiem nadużyć Grupa posiada w swojej strukturze specjalną jednostkę organizacyjną, której celem jest tworzenie, implementacja oraz monitorowanie realizacji polityki Banku w zakresie zarządzania tym ryzykiem we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Banku oraz zgodnie z regulacjami wewnętrznymi. Zespół Zarządzania Ryzykiem Nadużyć stanowi centrum kompetencji dla procesu zapobiegania nadużyciom.

V. WAŻNE WYDARZENIA W OBSZARZE ŁADU KORPORACYJNEGO I ODPOWIEDZIALNEGO BIZNESU

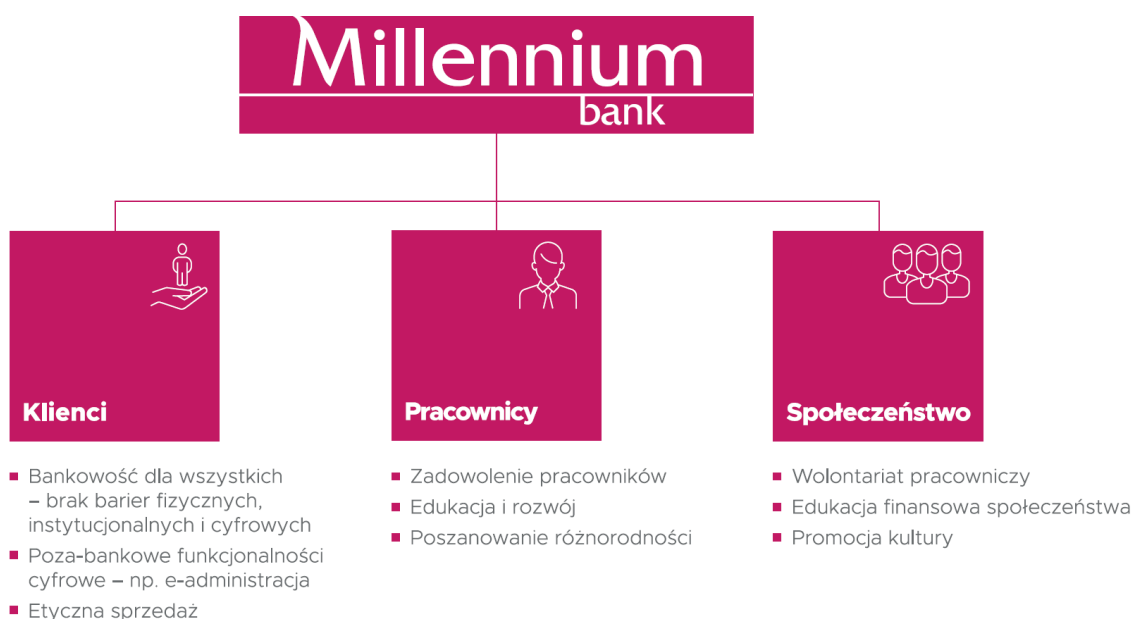
V.1. Walne Zgromadzenie Banku Millennium

W dniu 25 marca 2019 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Millennium. W obradach uczestniczyło 211 Akcjonariuszy reprezentujących 77,35% udziału w kapitale zakładowym Banku, w tym BCP (50,10% kapitału akcyjnego), Nationale-Nederlanden OFE (8,24% kapitału akcyjnego), Aviva OFE (6,29% kapitału akcyjnego) i PZU „Złota Jesień” OFE (5,61% kapitału akcyjnego).

Zgodnie z zaleceniem Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) oraz propozycją Zarządu Banku, Walne Zgromadzenie postanowiło zatrzymać cały zysk wypracowany w roku 2018 w kapitale rezerwowym Banku.

V.2. Odpowiedzialny biznes i działalność na rzecz społeczeństwa

Działania CSR są wpisane w strategię biznesową Banku Millennium i dotyczą trzech głównych grup: klientów, pracowników i społeczności. W odniesieniu do klientów priorytetem jest niwelowanie barier fizycznych i cyfrowych w dostępie do usług bankowych i pozabankowych (np. e-administracji). Bank Millennium nie tylko stawia na rozwój rozwiązań mobilnych, które umożliwiają korzystanie z usług finansowych w dowolnym miejscu i czasie, ale dostosowuje również swoje usługi do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wprowadzane udogodnienia dotyczą zarówno ułatwień w dostępie do oddziałów, bankomatów, serwisu telefonicznego, strony internetowej, jak również sposobu obsługi. 100% bankomatów i ponad 70% oddziałów banku jest dostosowana do wymagań osób z niepełnosprawnościami. Programy CSR realizowane dla pracowników dotyczą przede wszystkim wspierania różnorodności w miejscu pracy (Bank Millennium jest sygnatariuszem Karty Różnorodności), zapewnienia stabilnych i atrakcyjnych warunków zatrudnienia oraz oferowania możliwości angażowania się w działania społeczne. Programy społeczne realizowane są za pośrednictwem Fundacji Banku Millennium i koncentrują się na dwóch obszarach: edukacji finansowej i wolontariacie pracowniczym. Spółka wspiera również realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ (SDG-Sustainable Development Goals). Przystępując do partnerstwa biznesu i administracji rządowej na rzecz realizacji SDG, Bank Millennium zadeklarował prowadzenie działań w szczególności na rzecz edukacji dzieci i młodzieży. Cel ten realizuje poprzez prowadzenie programu edukacji finansowej przedszkolaków „Finansowy Elementarz”, w którym przeszkolono już 33 tys. dzieci. Wszystkie działania CSR są corocznie od 13 lat podsumowywane w raporcie odpowiedzialności społecznej Banku Millennium: <https://raportroczny.bankmillennium.pl/2018/pl/>.

Najważniejsze działania CSR prowadzone w 1 połowie 2019 roku:

1. Bankowość bez barier

Stworzenie banku dostępnego dla wszystkich klientów, w tym osób z niepełnosprawnościami, jest elementem strategii biznesowej Banku Millennium. Niemal pięć milionów Polaków, czyli prawie 12% społeczeństwa to osoby z niepełnosprawnością. Mając na uwadze tę liczną grupę, Bank oferuje ułatwienia w dostępie do oddziałów, bankomatów, serwisu telefonicznego, strony internetowej, jak również sposobu obsługi. 100% bankomatów i ponad 70% oddziałów Banku dostosowana do wymagań osób z niepełnosprawnościami. Bank Millennium był jedną z pierwszych firm, która dostosowała swoją stronę internetową do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Za dbanie o dostępność strony www, Bank Millennium otrzymał nagrodę „Strona bez barier” przyznaną przez Fundację „Widzialni”. W 2019 roku Bank zajął również 1. miejsce w kategorii „Dostępność” w Rankingu Banków Miesięcznika Finansowego Bank.

Bank Millennium rozszerza ideę bankowości bez barier na inne obszary. Przez udostępnianie filmów kinowych w wersji z audiodeskrypcją ułatwia osobom z niepełnosprawnościami wzroku dostęp do świata kultury. Ważnym celem Banku jest również przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu. Zwiększając dostęp do rozwiązań mobilnych, m.in. e-administracji umożliwia dostęp do usług bankowych i pozabankowych w każdym miejscu i czasie. Wszystkie te rozwiązania wpisują się w ideę tworzenia wspólnej wartości - zarówno dla firmy jak i jej otoczenia.

2. Program edukacji finansowej Finansowy Elementarz

Finansowy Elementarz to autorski program edukacji finansowej przedszkolaków realizowany przez Fundację Banku Millennium pod honorowym patronatem Ministra Edukacji i Rzecznika Praw Dziecka. Jego celem jest wyjaśnienie najmłodszym, poprzez zabawę, podstawowych pojęć z zakresu finansów. Program realizowany jest w formie warsztatów w przedszkolach w całej Polsce. W prowadzenie zajęć zaangażowani są wolontariusze - pracownicy Banku Millennium. Na potrzeby programu przygotowano materiały edukacyjne, które są dostępne także w kącikach dla dzieci w oddziałach banku. Od początku trwania projektu na ponad 1 300 warsztatach zostało przeszkolonych prawie 33 000 dzieci z około 400 przedszkoli w całej Polsce. W 2019 roku program Finansowy Elementarz zajął 1. miejsce w konkursie „Złoty Bankier” w kategorii „Bank wrażliwy społecznie”.

3. Wolontariat pracowniczy

Fundacja Banku Millennium prowadzi program Millantrop, w ramach którego, w drodze konkursu, przyznaje granty na realizację akcji społecznych przez pracowników Banku. Do tej pory w inicjatywach finansowanych z konkursu grantowego wzięło udział ponad 400 wolontariuszy, którzy zrealizowali programy dla kilku tysięcy beneficjentów. Pracownicy banku realizują bardzo różne projekty - od prac remontowych poprzez edukacyjne do ekologicznych. Wolontariusze odnowili już sale szkolne i plac zabaw przy domu dziecka, wyposażyli salę do terapii dla osób niepełnosprawnych, położyli nową podłogę w harcówce czy nawet zbudowali boisko szkolne. Ochotnicy prowadzili również warsztaty z edukacji finansowej dla dzieci z placówek opiekuńczych, promowali czytelnictwo oraz zachęcali młodzież do aktywności sportowej i zdrowego stylu życia. Zrealizowali akcję dla schroniska dla zwierząt i posadzili las.

Powadzone przez Bank Millennium działania CSR są wysoko oceniane przez rynek. Od 2010 roku Bank znajduje się w składzie Respect Index, który obejmuje spółki odpowiedzialne społecznie notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Za stosowanie zasad zrównoważonego rozwoju i prowadzenie działań CSR Bank Millennium został wyróżniony w

Rankingu Odpowiedzialnych Firm - zestawieniu największych polskich przedsiębiorstw ocenianych pod kątem jakości zarządzania społeczną odpowiedzialnością biznesu oraz nagrodzony Srebrnym Listkiem CSR w rankingu tygodnika Polityka. Aż 15 inicjatyw CSR Banku Millennium zostało również wyróżnionych w raporcie "Odpowiedzialny Biznes w Polsce 2018" wydanym przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu.

Euro Bank S.A. także aktywnie angażuje się w działania z dziedziny społecznej odpowiedzialności biznesu. Od 2017 r. prowadzi ogólnopolską kampanię #BezSmogu. Dzięki niej już 100 czujników zamontowanych na oddziałach Euro Banku mierzy jakość powietrza, w tym poziom stężenia pyłów PM1, PM5 i PM10. Wyniki pomiarów można na bieżąco śledzić na stronie airly.eu/map/pl oraz w aplikacjach Airly.

Od 2017 r. Euro Bank S.A. organizuje wiosenną akcję „Our People”. Obok celu charytatywnego ma ona również integrować pracowników. Ci w jej ramach pokonują dystans, uprawiając sport (np. biegają, jeżdżą na rowerze), a bank przekazuje na cele charytatywne 1 zł za każdy kilometr. Podczas dwóch zakończonych dotychczas edycji akcji pracownicy Euro Banku zgromadzili ponad 150 tys. km, dzięki czemu ponad 150 tys. zł trafiło na konta Fundacji Mam Marzenie (realizującej marzenia chorych dzieci) oraz wrocławskiego Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt. Pracownicy angażują się także w wolontariat we wskazanych organizacjach.

W 2019 r. Euro Bank zaprosił do udziału w akcji „Our People” pracowników Banku Millennium. Pracownicy obu banków wspólnie dążą do osiągnięcia celu, którym jest odległość z Ziemi do Księżyca (384 tys. km). Zebrane w ten sposób środki zostaną przekazane na cele charytatywne.

Od 2018 r. Euro Bank prowadzi akcję wsparcia dla Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa we Wrocławiu - „Krew jest dobra”. W jej ramach eurobank zachęca do oddawania krwi, a krwiobus RCKiK odwiedza dolnośląskie miasta. Każda osoba, która zdecyduje się podzielić krwią, dostaje od Euro Banku specjalnie zaprojektowane na tę okazję gadżety.

VI. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU

VI.1. Prezentacja sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej Banku Millennium w sprawozdaniu finansowym

Zgodnie z najlepszą posiadaną wiedzą, skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 r. i dane porównywalne oraz skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku Millennium S.A. za okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 r. i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej oraz jej wynik finansowy. Niniejsze Półroczne Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku Millennium i Grupy Banku Millennium zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Banku oraz Grupy Kapitałowej.

VI.2. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący przeglądu niniejszego skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 r. oraz skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku Millennium S.A. za okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 r., - został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego przeglądu, spełnili warunki niezbędne do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z przeglądu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

PODPISY:

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
26.07.2019	Joao Bras Jorge	Prezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
26.07.2019	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
26.07.2019	Wojciech Haase	Członek Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
26.07.2019	Andrzej Gliński	Członek Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
26.07.2019	Wojciech Rybak	Członek Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
26.07.2019	António Ferreira Pinto Júnior	Członek Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
26.07.2019	Jarostaw Hermann	Członek Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym